

Nyugatplusz

VII. évfolyam 1. szám

ALAPÍTÓK: RAFFAI FERENC, SZABÓ ZOLTÁN ATTILA (FŐSZERKESZTŐ)
FŐVÉDNÖK: **KONYÁRI JÁNOS** • ARCULAT: KOVÁCS GÁBOR

újnyugat

IRODALMI KÖR

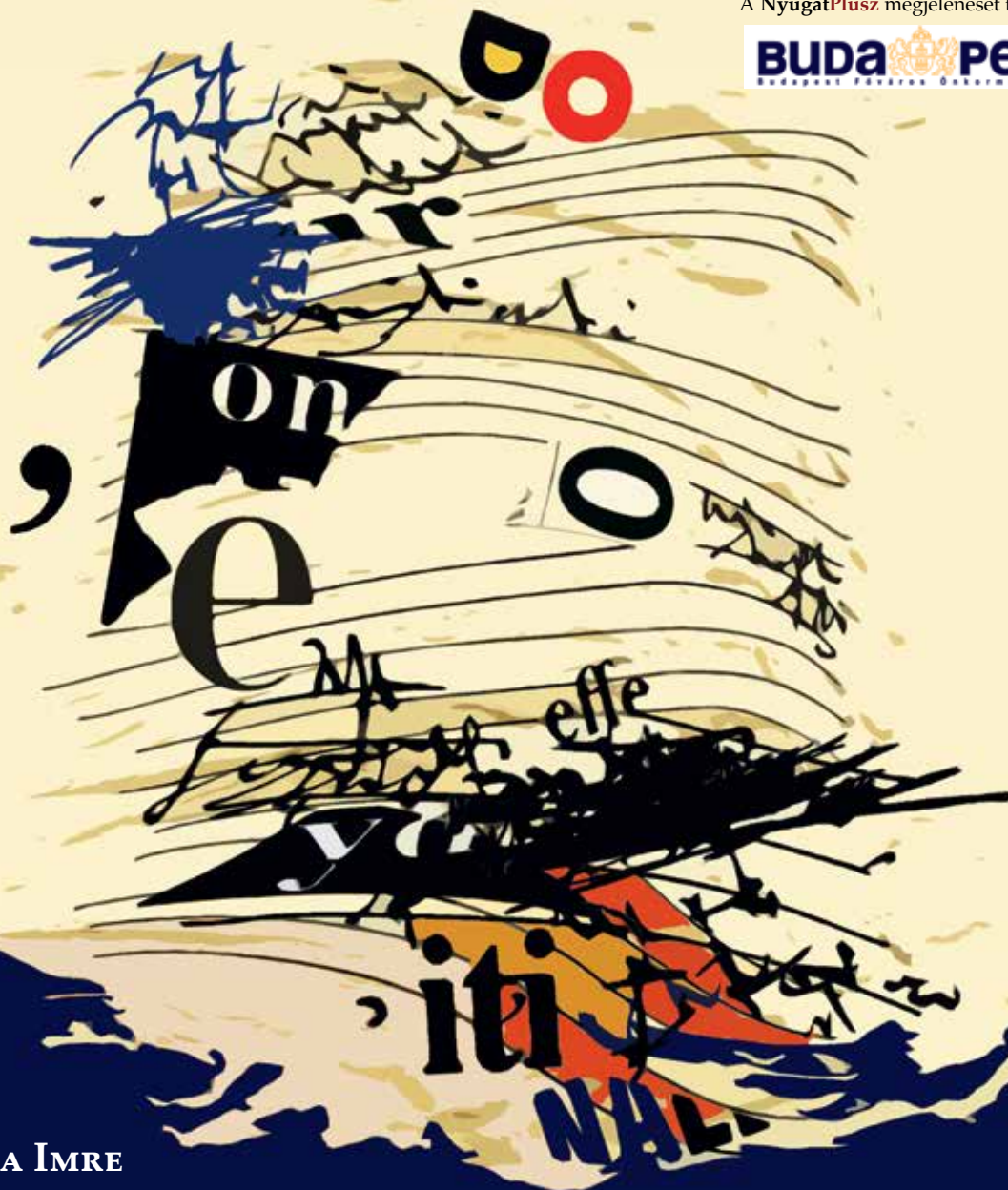
GIOVANNI FONTANA, GIUSEPPE CALANDRIELLO, TICTAC PATRIZIA műveivel

FELLINGER KÁROLY: Négysoros • FILIP TAMÁS: Verset írni • SZABÓ ZOLTÁN ATTILA: Tavasz • BÍRÓ KINGA: Fekete víz, puha bársony • DEBRECZENY GYÖRGY: elcsitul... (Miske Emő képeiről) • KONTRA FERENC: Anapórákészítőhazatérése • PETŐCZ ANDRÁS: Hárommacska • SZKÁROSI ENDRE: Abszti • HEKL KRISZTINA: Pókember • CSONTOS MÁRTA: A semmi sörénye • HORVÁTH GÁBOR MIKLÓS: eső • MOLNÁR JÓZSEF: A síneken

A NyugatPlusz megjelenését támogatta

BUDAPEST
Budapesti Fővárosi Önkormányzata

GIOVANNI FONTANA vizuális alkotása (Tall Ship 1.)
Folytatás a 18. oldalon

VARGA IMRE

Egy talált képre

Ez volt az arcod?
Minden emlék a jelen
foglya és öre.

HU ISSN 2064 2458 Ára: 950 Ft

9 772064 245802

Legendák Színháza

Az Újnyugat Irodalmi Kör irodalmi szalonja

Művészeti vezető: Szabó Zoltán Attila

2019. április 9-én, 14 órakor:

A Molnár-C. Pál Műterem-Múzeumban, középiskolai diákok részére:

KÁVÉHÁZI TABLÓ – BUDAPEST EGYKOR ÉS MA...

Zöld Csabával és Szabó Zoltán Attilával

Házigazda: Csillag Péter, Horváth Gábor Miklós

2018. április 10-én, 11 órakor (a 2019. évi belvárosi iskolaturné részeként):

A Váci utcai Ének-zenei Általános Iskola dísztermében,

KÖLTÉSZET NAPJA, 2019.

Pest-budai mozaikok a Talány Akusztikkal
koncert/színház

Molnár-C. Pál Műterem-Múzeum (XI., Ménesi út 65.)

2019. április 27., 18.00

125 ÉVE SZÜLETETT MOLNÁR-C. PÁL

Nyugatplusz a Nyugat Plusz folyóirat és az Újnyugat Irodalmi Kör
születésnapj felolvasószínháza

2019. május 25., 18.00

FUTBALL ÉS KÖLTÉSZET – LUKÁCS SÁNDORRAL

Házigazda: Csillag Péter, Horváth Gábor Miklós, Szabó Zoltán Attila

2019. június 7., 18.00

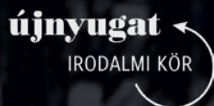
A Molnár-C. Pál Műterem-Múzeum kertjében:

KLIKK! – A TALÁNY AKUSZTIK KERTI PARTIJA

Korponay Zsófi, Blazsovszky Ákos, Zöld Csaba, Németh-Szabó Tamás

Vendég: Krizsán Edith – női nemzetközi sakkmeister,

Miske Emő – festőművész, művésztanár, Novák Valentin – író, költő

INFÓ: info@mcpmuzeum.hu, happycaroffice@gmail.com

Fotók: Molnár József & Molnár PG, Szepesi Zsuzsanna, Nyugat Plusz, archív

EZERJÓ tavasz (Horváth Gábor Miklós) Négysoros (Fellinger Károly) Ismét (Draskóczy Ágnes) Nyolcvannyolcadik születésnapomra (Czesław Miłosz – Tózsér Árpád fordításában) Az ember négy korszaka (W.B. Yeats – Pálfi Erika fordításában) Verset írni (Filip Tamás) Pizzázás (Novák Valentin)	4	VADNYUGAT Wikigramma: Horváth Hanna (Török Áron) összetartozás (Debreczeny György) Nem értem (Czesław Miłosz – Tózsér Árpád fordításában) Pókember (Heki Krisztina) Tükrözések (Péntek Gábor)	23
MESEBESZÉD Tavasz (Szabó Zoltán Attila) Fekete víz, puha bársony (Bíró Kinga) elcsitul ott messze túl (Debreczeny György) A napórákésztő hazatérése (Kontra Ferenc)	8	MANÉZS Kérések / Percecskéink (Kéring Gábor) A sietés öröme / Lelki zsebtolvaj (Vörös István) Álmomban (Fellinger Károly) Az álomnak szabad utat / A pillanat arca (Filip Tamás) Csendben / Így (Zalaba Zsuzsa) A semmi sörénye (Csontos Márta) Bábként minek... (Szepesi Zsuzsanna)	31
ÁRNY-JÁTÉK Három macska (Petőcz András) Az üres lakásban (Vörös István) Fekete karácsony (Agócs Sándor) Kihátrálás (Fellinger Károly) Philippe Soupault ... -, hogy (Bíró József)	13	Szemben az árral (Saitos Lajos) Sorsdaráló (Nagygyörgy Erzsébet) eső (Horváth Gábor Miklós) Tanácstalanság (Jahoda Sándor) Játék a szimbólumokkal (Csontos Márta) Tavaszi álom (Benkő Vivien Cher)	
NYUGAT ITTHON ESSZÉ Kassák Lajos halai és madarai (Bozók Ferenc)	15	LÁTLELET Atyavilág (Kal Pintér Mihály)	37
KILÁTÓ A Nyugat Plusz vendégei: Giovanni Fontana, Giuseppe Calandriello, John M. Bennett, Tictac Patrizia, Robert Varlez, Szkárosi Endre	19	IRODALMI EXPRESSZ Világvszon (Morkuszt Tamás) Érkezési oldal (Saitos Lajos) A síneken – pillanattfelvételek (Molnár József)	38

Nyugatplusz 25.

Független szépirodalmi folyóirat

VII. évfolyam 1. szám · 2019 Tavasz

Fővédnök: Konyári János 1951-2017
Alapító-főszerkesztő: Szabó Zoltán Attila
Alapító-lapigazgató: Raffai Ferenc
Művészeti vezető: Kovács Gábor
Olvasószerkesztő: Spangel Péter
Grafika: Kisteleki Dóra

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

Petőcz András (elnök), Bolemant László,
Kálloy Molnár Péter, Bíró József (Kilátó)

Szerkesztőségi e-mail (írásművek
küldése): happycaroffice@gmail.com
Szerkesztőségi e-mail (lappal
kapcsolatos információk):
nyugatplusz2012@gmail.com
Külön köszönet Miske Emőnek és
Gulyás Györgynek.

Felelős kiadó: EREF Hírvégnyökségi,
Szolgáltató és Kereskedelmi Betéti
Társaság (1103, Budapest, Noszlopy
utca 52. 1/3.)

Kapcsolat: erefbt@gmail.com

Az Újnyugatos művészek fogadóórája:

minden hónap utolsó péntekén 16
órától a Hadik Kávéház újnyugatos
törzsasztalánál.

A Nyugat Ma első száma 2010. október
23-án jelent meg. © Szabó Zoltán Attila
Az Újnyugatos Irodalmi Kör alapítása:
2012. november 12.

Nyomdai munkák: Tama Solutions Kft.
Terjesztés: Lapker Zrt. (1097 Budapest,
Táblás u. 32.)

Kiemelt terjesztési pontok: Lapker Zrt.
országos hálózata, Írók Boltja.

Az áruhelyek részletesen megtalálhatók
a lap Facebook oldalán.

**Előfizetéssel és terjesztéssel
kapcsolatos egyéb információ:**
nyugatplusz2012@gmail.com

HU ISSN 2064-2458

A **Nyugatplusz** következő száma
2019. július 9-én jelenik meg.

HORVÁTH GÁBOR MIKLÓS

tavasz

madarak hangját hallom folyamatosan
mintha soha nem akarnák abbahagyni
a szédült csivitelést ezek az apró
teremtmények kik csak azért bújtak elő
a tojásukból hogy torkuk szakadtából
dicsőíteni tudják isten szent napját

újra tavasz van és ezek a madarak
nem foglalkoznak azzal ősz is lesz újra
hideg széllel és halott falevelekkel
mert ezt csak a depressziós költők érzik
ilyenkor mikor át kellene adniuk
magukat a rügyfakadás örömeinek

FELLINGER KÁROLY

Négysoros

minden elmúlik :
csak az idő marad
megvárja a halált
neki mindent szabad

DRASKÓCZI ÁGNES

Ismét

Este fél kilenckor
egy dzsesszklubban köszönt rá
a boldogság,
ahol a tenor-, és altszaxofon
felelgettek egymásnak,
míg a – jobbára külföldi – asztaltársaságok
vacsoráztak és iszogattak.
Ültek az asztalnál ők is,
a zene és az együtt kortyolt Irsai Olivér
mosolyt csalt arcukra,
fogták egymás kezét, s ekkor érezte,
hogy jó ez így.
Jó ez a két megtépzott élet késői találkozása,
jó a zene, a bor, az érintés,
a szenvedély és a nyugalom kettőssége,
jó a hely, a jelenlétük.
Aznap már túl voltak egy közös reggelin, főzésen,
termál, gőz, szauna lazításán,
a beszédes történeteik
és a hallgatag hallgatásain.
És akkor este fél kilenckor ráköszöntek.
„Szia, itt vagyok ismét, rég jártam nálad.”
És jó volt maradni még kicsit.

CZESŁAV MIŁOSZ

Nyolcvannyolcadik születésnapomra

Tózsér Árpád fordításában

Az átjárókkal, kicsi terekkel, árkádokkal
sűrűn megszórt város
a teraszaival a tengeröböl felé lejt.

Én meg a fiatalok testi s mulandó
szépségében gyönyörködöm –
mohos kövek közt táncos mozdulatokban.

A szoknyák már a nyár színeit próbálgatják,
tűsarkak kopognak a százados macskaköveken –
tetszik az örök visszatérésnek e szertartása.

Rég lemondtam a
székesegyházak s erődök szemléjéről.
Már csak a látásom él, elmúlni mégsem tudok,
szellemem – ősz fejem s nyavalyáim ellenére is – csapong.

Valami örök és isteni ámulat élteti lelkem.

Genf, 1999. június 30.

FILIP TAMÁS

Verset írni

Az ihlet ugródeszkájáról
magunkat körömnymi
tóba vetni, és zuhanás
közben azt üvölni:
nem én kiáltok,
ti vagytok süketek!

W.B. YEATS

Az ember négy korszaka

Pálfy Erika fordításában

Harcra hívta őt a teste,
Járni tanult, ez lett veszte.

Lázadó szíve kigyúlt katlan
Legyőzte őt, már nem ártatlan.

Majd vadul támadt az agyra;
A büszke szívet hátrahagyva.

Most Isten ellen gyürkőzik;
Mire éjfél üt, legyőzik.

NOVÁK VALENTIN

Pizzázás

Öreg reggel lett, mire sikerült felhatedelni a Holdat.

És akkor megszólalt a vekker...

Gelléri utána szaladt az égi diszkosznak, lasszót vetett rá, azt lelógatta egészen Mikszáth lakásának balkonjáig, ahová Kálmán bá' a súlyával/tömegével, Józsi Jenő pedig szikár, de hatásos izmaival rángatta le az égitestet a földi testre. Merthogy az égi pizzafutár nem volt hajlandó lehozni az étket Budapest fertőjébe. Közben, a pitymallás ellenére is, holdas slágerek szóltak a házibuliban, lehetett is fogadni, mi a Hold valójában – terített asztal, sajtkorong, vagy Waszlavik Gazi lakhelye, ahonnan mindenkit lerüg, netán Li Tai Po szerelme.

Sőt, a buli bizonyos pillanatában, bizonyos agyakban a Hold nem is Hold többé, hanem hód, s akkor így hangzik az egyik sláger: *A Hód, a Hód, a Hód, rágcsáló állat, ha nem figyelsz oda, lerágja lábad! // A víz, a víz, a víz viszi a hírt; a hód, a hód, a hód lábából épít.*

S hol egyebütt történt volna mindez, mint a nyolcadik kerületben, ahol Diana amúgy is szeretettel időzött; példának okáért az Iparművészeti Múzeum kupoladísze helyén fésülgetve haját, vagy az orvostudományi egyetem ezerablakában gyönyörködve lassú múlandóságában, netán az Apáthy utca (köz, zugoly) egyik szobájának üvegvitrinén, holdfényárnyékba vonva a legerősebb fájdalomcsillapítókat.

Krúdy, aki egyébként borzadt a pizzától, ölébe húzta az XXXXXXXXL-es égtenger-gyümölcsseit, melyen huncutul kandikáltak a bolygók, a napok, a galaxisok, mint a kagylók, polipkarmaradékok, tintahalkarikák, a kozmikus sajtfény reszelékben, az infra paradicsomszószbán, s egy pizzakéssel épp vágni kezdte volna azt. A hangszórók a Moonlight shadow-t (*i stay, i pray*) krákkogták, kissé másnaposra torzítva a zsongó női hangot...

– Hány részre osszam? Egyáltalán van még talpon valaki rajtam kívül? És ki volt az a tökolopi, aki Nyugalom-tengere gyümölcsseit kért a Párák-tengere gyümölcssei helyett. A Nyugalom-tengere már fölöttébb mérgezett. Odaszáll az összes tömeggyilkos és pszichopata őrült

álma a földről. A Párák-tengere viszonylag tiszta, ott csak a szerelemben vétékezők rémálmai ülepszene le.

– Egyszer kibírod, Gyula!

– Éhen, Csáth még eszméleténél van... És azt tudtátok, bárkik, akik még ébren leledztek, hogy Li Tai Po nem abba halt bele, hogy magához ölelte a Hold szétázott tükörképét, miközben ladikázott, hanem a planéta megemésztetetlen nehézfémjeitől nyugodott el örökre, kedves tava iszapmélyén... Khm...

– No, elég volt, Gyula. Ha nem szeletelsz, átveszem az osztás nemes feladatát...

– De hányan vagyunk még a Mikszáth-úrhaló parancsnoki hídján?

– Hozzávetőleg heten. De nem, Gelléri most ereszkedik vissza egy tündéri pókfonálon. Így nyolcan. Kálmán és Józsi Jenő alél a nappali kanapéján, de pizzázni bármikor felriadnak. Aztán a hálóban Csáth alszik egy hűvös, üvegecske alakú nővel, de az a nő nem eszik.

– Ne viccelj, előbb hallottam Csáth hangját!

– Ilyen zúzós életbuli után mindenfélét halucinál az ember...

– Szóval... Ambrus a festők életét lapozgatja a dolgozószobában, Dezső meg cigizik a lift előtt, egyébként eléggé nehezményezi, hogy Mikszáth kitessékelt a dohányosokat, viszont így jót beszélget Hajnallal, mindennapjaink cselédjével. Meg vagyok én, Novi Bálint.

– És te ki is vagy?

– A házigazda házigazdája – mérgelt Novi, akit soha nem jegyeznek meg ezek.

– Nem baj, édes fiam. Kérlek, akkor hét szelet lesz, mert az a nő, aki Csáth-tal hál, nem eszik, magam irtózom a pizzától, még az echte olasztól is, melynek prototípusát egy chi-antilovag amorózó Luna anyánkról mintázta. Viszont felmerül a kérdés, jogosan, egy kört hogyan lehet jó szívvel, de precíziós szemek híján hét, egyenlőnek mondható részre osztani.

Valahol itt kezdett el feldobogni a Hold sötét oldalán...

– Van rá egy internetes applikáció! Pizzaszóto segédprogram. Hozzad csak, Gyula bá! Így, tegyük a pizzát a falra. Fogjad, ideszögelem. Most bekapcsoljuk a projektort...

– Projektálunk mi, projektálunk? – dugta ki borzas, mákálomittas fejét a Hold jelű ajtón Csáth.

– Igen, igen, üljön csak le! Szóval az oprendszer is bejött... Itt a segédprogram ikonja a tálcán, a pizzaikonok mellett. Tudják, én már csak így rendelek. Rákattintok, és jön az USB-porton át a kaja. No, a köralak egy pontját ráhúzom a pizza megdagadt és túlsült karimájára. Így... Most egérrel hozzáigazítom a pizzamérethez. Kész. Beírom ide, a cikkszámhoz: hét. És látják, már jelzi is a pizza területén azt a hét pontot, amelyből egyenest húzva az étel mértani közepébe, egyenlő pizzacikkelyeket kapunk.

– Jó, jó, Bálint fiam, de hogyan is jelöljük ki a pizza, azaz a Hold középpontját?

– Saccra kérem, saccra!

– Saccra, ars saccra, arc saccra, arc saccra!

– Aki jó dartsban, aki tele van telitalálatokkal, annak mi sem egyszerűbb – azzal, a gangról betámolygó Dezső mértani pontossággal dobott egy százast. Őt Gelléri követte, aki szintén megérkezett, s minden természetes közepék tudósának számított. Nyila kettényírta Dezsőét.

– Elég lesz ennyi a vetélkedésből. Kezdődjék a műtét! A pizzaszelet-kijelölő vonalzó mentén meghúzzuk a kellő egyeneseket. Ne mélyesszük a kést a falba, mert se a falfestésnek, se a pizzának nem tesz jót. Elég megkarcolni. Rendben. Aztán leemeljük a szögről – óvatosan! – a pizzát, s a Hold hét árkat a kerámia tál keménységéig mélyesztjük... Közben valaki beteszi a Top secret című örökbecsű vígság pizzaevő jelenetét, s mehet is a pálinkák lenyomatása...

Épp ekkor kopogtattak az ajtón. A velőscsontfutár volt:

– Önöktől rendeltek három extra velőscsontot dupla pepperonival és cayenne borssal, valamint két Staropramennel.

– Ez csak Gyula lehetett!

– Igen, én rendeltem. Tálalószettet is hozott?

– Természetesen. Hol szervírozhatom az úrnak?

– A balkonra kitelepedhetek reggelizni, Kálmán?

– Menj csak, Gyulám, gyújts reggelt a fővárosban!

– Akkor ide kérem! Oh, milyen csodás, berakásos mahagóni asztalka, s milyen pompásan széthajtogatható. S ez a herendinek látszó,

MISKE EMŐ: Szárnyak

valójában kínai porcelán, fedeles tálka! Hm, ez igen! S még bunsen égő is van, melegítendő, meg elemes kenyérpíró. Hijjnye, így aztán hamar megjön az étvágy! S micsoda tábori fűszerkészlet. Biztosan találok benne cayenne borsot is...

– Talál az úr!

– Mini sörhűtőben hidegen tartott, habzó nedű. Hm, maguk igazán megadják a módját...

– Igyekszünk, kérem, igyekszünk. Jó étvágyat!

– Köszönöm fiatalember. Mennyivel tartozom?

– Csak az álmaival – alakult át a velőscsontfutár Novi Bálint második megjelenésévé.

Krúdy biccentett, s míg Novi mellette toporgott, bízván valami ötletmorzsaszerű jattban, szótlanul kenegette a mindig friss pirítóásokat...

Odabenn egyenletesen fogyott a pizza.

Az égen hétfelé esett, és cikkelyenként tűnt el a mellékbolygó, mintha egy prezentációs trükkal varázsolna valaki a gépén. Csak egy számla hullt alá, a sarkába skribált hevenyészett üzenettel: cím – Mikszáth Kálmán lakása, abban a házban, amit legjobban süt meg a Hold...

SZABÓ ZOLTÁN ATTILA

Tavasz

„A tanításban nem létezik megkülönböztetés”
Konfuciusz

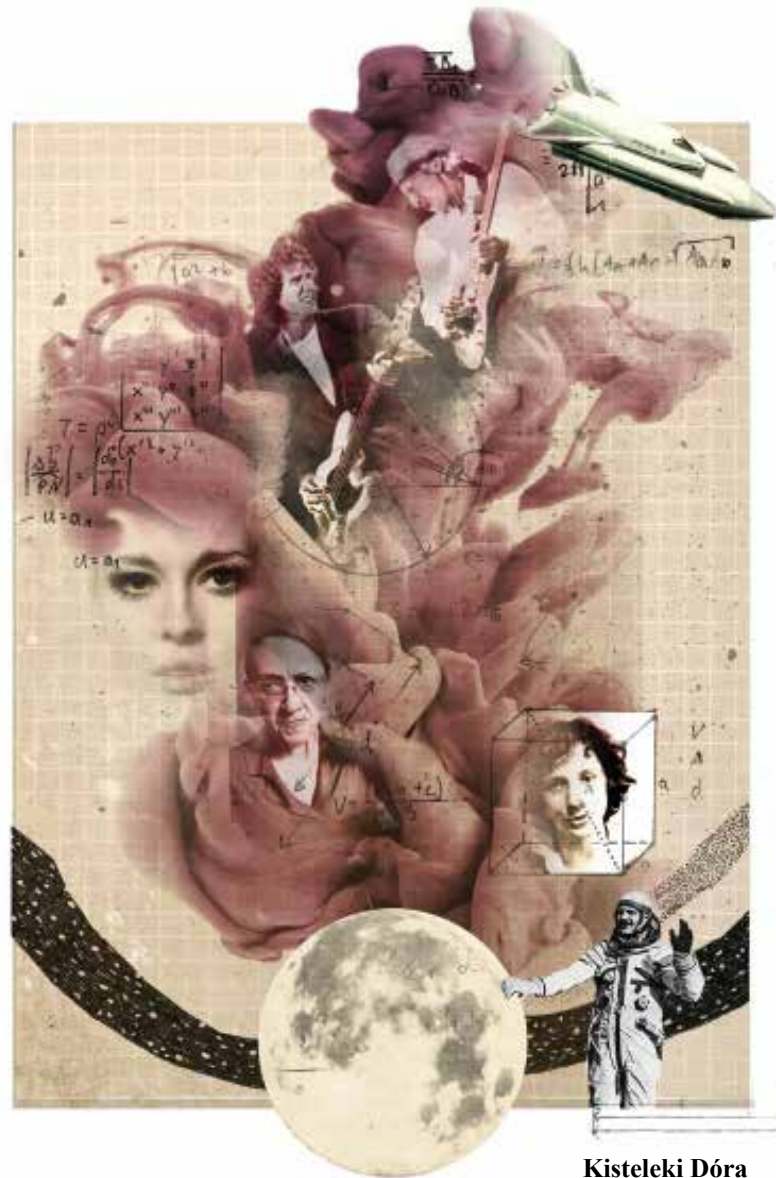
Vajon meglehet még az a kerékpár, amit Farkas Berci kapott a Csepel Művekben tett látogatásakor, miután hazatért az űrhajós túráról? – mészázott el Borisz a matematikaórán.

A Cofi – így hívta az osztály a háta mögött az osztályfőnököt, aki a matekot és a fizikát is vitte, s aki bármikor képes volt gyilkos mondatokkal a földre döngölni néhány kiválasztottját – most nem észlelte a kimaradást, Borisz tudatállapot-változását. Valami egyenlettel bíbelődött a táblánál, miközben fehér poliészter blúzára „kiült” a tavasz. Ez mindig így volt, de azért most is mosolyt fakasztott a látvány.

Cofi minden volt, csak nem vonzó, ifjú tanerő. Nem kilesni akarták a suhancok, hanem minél hamarabb elfelejteni őt. Leginkább azt a méltóságteljesen nyújtózó, mind tekintélyesebb izzadtságfoltot, amely utalt a napi átlaghőmérséklet jelentős emelkedésére, az időjárás kedvező változására, s ami azért is fejlődhetett a hónap alatt akkorává, mint a Ladoga-tó, mert rendre helytelenül választott magának ruhadarabokat.

Igénytelenége több, az iskolafolyósón fogant viccet eredményezett. Jellemző, hogy az egyik osztálykiránduláson még az őt elkísérő Bodolay tanár úr is el-elsütött egy-egy a nemrég a tanárképzőn izzadó, első osztályát a vágóhídra kísérni igyekvő kollegina öltözködési szokásait célba vevő ironikus félmondatot, amelyeken persze jól derültek a kölykök, egyedül a Cofi nem kapcsolt soha. A legszörnyűbb látvány azonban a strandon tárult a kamaszok elé. Cofi ugyanis nekivetkőzött, amit Bodolay tanár úr sajátosan reagált le; hiszen mit tesz isten, éppen ekkor jutott eszébe hosszabban ecsetelni Bundás nevű kutyája eresz alá szorulásának tanulságos történetét, amelynek helyszíne a kiskunfélegyházi kertjük volt.

Az osztály, Faye Dunaway-hasonmás hippilánya, aki ha csak tehette, éppúgy, mint Borisz, az álmaiban lebzselte, s valahogy mindenki sejtette azt is, hogy titkon az osztály „űrhajósába” szerelmes; a tanár úr beszédes poénját tovább fűzve, egy Topó Neurock-dalt kezdett énekelni: „a tükkörbe belenezek, önmagammal szembe nézek, / Eztet mondom én: / Hej, te bunkócska, te drága, / Másszál fel a katedrára, / Onnan mondd el mindenkinek, / Akik téged nem értenek, / Jaj, azok a bunkók. Bunkók! Ja, de nagyon bunkók. Bunkók!”

Kisteleki Dóra
illusztrációja

Az akkor, ott a strandon is mesze járó, ám az éneket hallva, váratlanul visszatérő Borisz pedig már kontrázott is: „*Maradj velem meghasadó értelem / Ne engedd, hogy legyűrjön a félelem...*” Cofi ekkor a nagymedence tusolójában igyekezett elfordítani a csapat. Sikerült az attrakció, pillanatok múltán, elmerült a habokban...

Az osztályteremben képletek záporoztak. Borisz azonban, mit se törődve azokkal, Föld körüli pályára állt. A Dire Straits *Private Investigations* dalát vélte hallani. Ahogy Mark Knopfler, ő is úgy tekintett balra fel, a festmény fölé. Igaz, az a satnya repró eredetileg Leonardo *Az isteni arányt* megjelenítő férfialakját ábrázolta, ő persze mást képzelt oda. A tejútrendszer spirálszerkezetét.

Azután a tejútra rávetítette Knopflert, aki a gitárját pengeti, majd jött az a lány abból a klipből. A hosszúhajú, az az angyali; az az angyal, aki tejfehér padlón oson, aztán táncol, perdül, libben, majd összegörnyed. És Borisz látta az angyal nyomorult kistévét is, amin szeretne átkapcsolni, valahová máshová. De megint ott az a fránya labirintus, amiben Rómeó is bolyong, s a lány az ablakkeretben, tétován figyel. Rágó a szájában. Megváltozott. Elérhetetlen?!

Knopfler persze csak énekel, mint egy kobzos: „*Júlia, a kocka kezdetől fogva cinkelt volt / Én eldobtam, és te berobbantál a szívembe / És elfelejtettem a filmbéli dalt...*” A lány csak táncol, újra táncol. Mintha a labirintus egérlyukakból állna. Mintha a lány maga is egérré válna. Újságpapír száll utána, ő meg eltűnik. Ám ahogy a szél erősödik, úgy fújja el a koszt, a port, a kártékony pollent is.

Tisztul a kép. Kapcsolás a Wembley-ből. Live Aid, ezerkilencszáznyolcvanöt. Knopfleren vörös hajpánt, fura ing. Kurva magabiztosnak tűnik a fasz! Mint aki révbé ért. „Később a férfi, igen ő, egyenesen a mikrofonhoz lép, (...) közli, hogy: *Jó éjszakát, ideje hazamenni! Aztán még gyorsan hozzáteszi: mi vagyunk a szultánok, a Szving szultánjai...*” A pódium fényárban úszik. Júlia az első sor közepén. Mellette az angyal táncol. Libben. Perdül. Rómeó sem vérzik. A kameraman térde rogy. *Feed the world.*

Vajon milyen lehetett a Földre való visszaérkezéskor, az elsők közt elviselni a 45-50 G-s túlterhelést? – kalkulált magában tovább Borisz a matekórán, s közben a Rotring ceruza grafitcsíkját visszagyömöszölte az irón fémtestébe, hogy így tudjon jeleket vésni az iskolapadra.

BÍRÓ KINGA

Fekete víz, puha bársony

Julcsi reggel járt kocogni. Hajnalban, amikor minden csendes, halk, amikor mindenki alszik. Kivéve őt, mert ő nem tudott. Nem is tudta hány hónapja már... Valaki elvitte az álmait, s azt kívánta, bárcsak végigaludhatná az éjszakát, ne ébredne fel, ne forgolódna, csak aludna mélyen, pihentetően, nyugodtan.

A folyó mentén futott, hátha kitisztul a feje, elfárad a teste. Azt remélte, majd ez jót tesz. A doktornő is azt mondta: kell a sport, mert a sok negatív energia beteggé tesz. Hát nem beteg már eléggé? A doktornő meg... jaj, annyi mindent mondott már! Többnyire mindig ugyanazt, csak más szavakkal: Hogy majd jobb lesz, majd elmúlik, majd túl lesz rajta, majd elfelejti, majd így, meg úgy, blablabla... Annyira tudja, Julcsinak mit kellene éreznie, s a helyzetet hogyan kellene megoldania! És ahogy néz... Megveti. Látja, hogy megveti. Nem is érti, minek jár hozzá. Pénzkidobás az egész... Vajon tudja, hogy...

Erzsébet azt mondta, fusson, és akkor majd nem kell antidepresszáns. Akkor majd nem kell szedni, mert a sporttól emelkedik a szerotonin szint. Az agyában.

Néha legszívesebben ráordítana, vagy bele-röhögne a képébe. Sziklaszilárd meggyőződése, hogy rohadék a betegeivel az osztályon.

Ott éli ki magát. A pszichiátrián. Szintje látja maga előtt, ahogy kiosztja az alkoholistát, hogy ez csak fejben dől el, ne italozzon, oszt kész. És pofákat vág mellé. Ahogy tőle is kérdezte: „Mikor kezdte az italozást, Júlia? Mit, mennyit, hogy és hol, kivel, vagy egyedül?” És: „Ha maga hiú lenne, Júlia, nem italozna, hiszen maga olyan szép”. Ühüm.

Erzsébet ideges típus. Paranoid. Egyfolytában kényszeresen igazgatja azt a szürke háját. Biztos benne, hogy otthagyta az ura. Tuti, hogy ő maga is pszichiátriára való. És rühelli a betegeket, csak jól jön a kis magánpraxis, meg alkalmanként az a húszezer. Nevetséges ennyi pénzt odaadni ennek a... Na jó, mind egy, de kell a Xanax, meg az antidepresszáns. Ő biztos nem járhatja le magát ebben a kis porfészekben azzal, hogy besétál a háziorvoshoz, hogy: Hellóka, kéne egy kis cucc receptre! Holnapra mindenki tudná. Mindenki. Na, kösz, ez nem hiányzik.

Csak ne lenne ez a hideg, ez a szél, ez a ködös hajnal. Folyik az orra, lefagy a keze, fázik a lába, a háta. Fekete a víz, ráncos, puha bársony.

Tegnap látta a vadkacsákat. Fázik vajon a lábuk? Gyorsítani kell. Nemrég itt még egymásba érő nagy jégtáblák voltak. Még a híradóban is benne volt, vagy harminc éve nem volt ilyen. Aztán jött az olvadás, csak úgy hordta a

szemetet, a fatörmeléket, hordókat, összeropantott csónakokat. Mindent, még hullákat is. Valaki valakijét.

Akkor jutott eszébe először. Próbál gyorsabban futni, mintha kergetnék, de kezd fáradni. Már annyira elfáradt... ott bent. Oldalra néz. A hold ringatózik a vízen. Lágyan. Neki tesszik. Olyan, mint a filmekben az utolsó képkocka. Tegnap akkor jött, amikor már világosodott, de még égtek a lámpák. Pici jelzőfényként ringtak, mindegyik egy-egy állomásként. Teljesen elbűvölték. Mintha mindegyik őt várta, hívogatta volna. Súgtak-búgtak: felold, majd buborékként pattan szét a megkönnyebbülés. Egész nap csak „arra” gondolt: az ugrásra.

Gyorsabban, gyorsabban. Még távol az autó. Nézi a holdat. A csillagok miért nem ringnak ott?

Szúr az oldala, kevés a levegő. Mélyeket lélegzik. Mindjárt szétrobban a tüdeje. Vajon fájna? Fáj, ha szétrobban a tüdő? Fáj, ahogy a jéghideg víz beáramlik az orrán, száján, át a garaton, végig a gégen, s betölti a tüdőt? Szétrobbanhat egyáltalán, vagy ezt csak úgy szokás mondani? Gyerünk, gyerünk. Tovább.

Rá kell gondolni, arra, ahogy otthon alszik, várja őt haza. Ha már megszülte, felelősséggel tartozik érte. Csak miatta... nem szabad. Nem szabad.

A túloldalt teljesen beborítják a fák. Még sose volt a túloldalon. Ő nem tudott megtanulni úszni. Valaki egyszer ki is nevette, hogy itt

nőtt fel, és nem tud úszni, hát ez meg hogy lehet? Hát így. Megkönnyítené a jelenlegi helyzetet. Hiába az életösztön, ha nem tud úszni.

Ritmusra kell lélegezni. Be-ki. Lassan. Nem kapkodni a levegőt. Orron be, szájon ki. Múszáj megállni. Kicsit sétálni, rendeződjön a szív ritmusa. Tegnap azt olvasta, 3 °C a víz hőmérséklete, lehet, hogy azonnal infarktust kapna, és gyorsan lerendeződne az egész. Habár, neki még ebben sem lenne szerencséje, az hétszentség.

Odamenjen? Csak egy kicsit. Örvénylik. A vadkacsákat hogy-hogy nem szippantja be? Ösztönösen tudják, hogy kell kikerülni? Itt mintha még a szél is erősebben fújna, hangosabbak a hangok, zizeg minden, fű, fa, kavics koccan, kagyló roppan, a ködben dereng az egész kanyar. Vajon meddig vinné? Sokáig délgetné, vagy kidobná magából, mint ahogy Ő is? Az utolsó pillanatban is Rá gondolna? Vagy akkor már nem? Biztos fájna, és azzal foglalkozna... nem Vele.

Tép a szél. Háborog minden, mint ő, Julcsi és a gondolatai.

Meg kell fordulni. Fel kell kapaszkodni a gáton. És futni kell tovább. Miatta futni kell. Ha a kocsiig elér, minden rendben. Most már nem állhat meg. Egy percre sem, egy lépésre sem. Csak előre szabad nézni.

Száz méter és ott az autó. Kotorászik a kulcs után. Gyorsan beülni, elmenni innen. Holnap úgyis újra jön.

DEBRECZENY GYÖRGY

elcsitul ott messze túl

Miske Emő képeiről Novák Valentin nyomán

a végtelen észlelések tárházában
karcsú kulcslyukak
mielőtt valóságossá válna
a bálna vagy a cet
fekete pont az ágbogas ecset

a világ jön és kukucskál
magához vonzza a festőt
feltépett emberfeletti
hullámpapír-réteg
hullámzásával éltet

asztán elcsitul ott messze túl
a látvány s a festett környezet
világfa jelenik meg retinánkon
az átvértzett falevél
az alsó s a felső világba lehullik

botja végében hegyikristály
viszi magával a sámán a fényt
a démonok és az istenek világába
hosszú és veszedelmes az út
a bánat helyébe örömet hoznak a képek

KONTRA FERENC

A napórakészítő hazatérése

Hazalátogattam a régi fenyvesek közé. Egy kis faluban születtem Bosznia, Szerbia és Montenegró hármass határánál. Már sok napórát készítettem Európa-szerte, de csak most fordult elő, hogy dolgom végezetlen tértem haza.

Ha nem velem történt volna meg, úgy gondolnék vissza rá, mint egy vígjátékra. Azzal kezdődött, hogy egy kínos körülményeskedő konzultáció kellős közepébe csöppentem, és több mint egyórás tanakodás után néhány különféle foglalkozású és társadalmi helyzetű, életerős férfi annyit tett, hogy nagy nehezen sikerült beszerezniük és a művelődési ház falához támasztaniuk két eltérő magasságú létrát. Szakértő tekintetüket meg kellett örökítenem az utókor számára, ahogyan ezt töprengve méregették.

Rade mester nem mert fölmászni rájuk, meg tudom érteni. Ezt követően ugyanez a csapat az összehangoltság legkisebb jele nélkül elkezdett keresni egy emelőkosaras autót, még hozzá három különböző faluban: Gorazdéban, Kopačiban és Fočában; erre megint ráment két óra. Majd áttértek az állványkeresésre, de a faluban egyet sem találtak, mert mindre rátette a kezét Neđo, az erdőgazdaság igazgatója, aki a vállalata tulajdonában levő Orijent Hotel homlokzatát tatarozta éppen. Neđótól egyébként sem kérhették kölcsön, mert a faluban uralkodó politikai hatalommal szemben álló párthoz tartozott. Már jócskán benne jártunk a délutánban, amikor Rade mester telefonja váratlanul megcsörrent. Már megörültem, azt hittem, valami szerencsés véletlen folytán megoldódik a probléma, és mégis sikerül megszerezni az állványt. Mellettem ült, hallottam, mit mond a telefonáló, valahogy így hangzott:

„Rade, hallom, sikerült állványhoz jutnotok, nehogy visszaadd, nekem is szükségem van rá, hogy megjavítsam a házamon a csatornát.”

Amíg én pattanásig feszülő idegekkel vártam az állvány utáni hajtóvadászát végkifejletét, két alkalommal is arra járt egyik rokonom,

Vuko, aki egykor szintén a falu elöljárói közé tartozott, és kapatosan tántorogva próbált rábeszélni:

„Ne foglalkozz már ezzel, hagyd őket, van fontosabb dolgunk is, térjünk be valahova egy kávéra.”

Mikor harmadszor is arra vitt az útja, így szólt az új faluelnökhöz:

„Az én időmben az ilyen megoldhatatlan dolgokat egy bőséges ebéd mellett könnyebben rendeztük. Neđót is meg kellene hívnotok!”

Az új elöljáró is hallotta, értett a szóból, bólogatott, és az eddig erősen tanakodó férfiak, mind a kilencen, velük együtt én is, csakhamar a Romansa nevű vendéglőben találtuk magunkat egy ebéd kellős közepén, ami nem volt más, mint egy nyárson forgó bárány. Megadták a módját, jóízűen falatoztunk. A teraszos étteremből bágyadtan néztük a naplementét. Az állványnak azonban híre-hamva sem volt, de addigra sikerült megegyezniük abban, hogy a jövő héten megszerzik valahogy, és majd egyedül megépítik a napórát.

Mit tehettem volna, föladtam. Ezt követően elmentem Rade mesterhez. Részletesen elmagyaráztam és lerajzoltam neki, hogyan rakja fel a napórát a falra a távollétemben. Ott volt minden apró része, külön zacskóban, sorszámozva, a díszes fémkör, a tiplik, a csavarok, a ragasztó. Idézetet is választottam az óra alá John Miltontól:

„Az idő az ifjúság körmönfont tolvaja.”

Majd buszra ültem, és háromszázötven kilométer szerpentinekkel teli utam végén, amikor végre hazaértem, úgy éreztem, az idegösszeomlás határán a sürgősségit kell felkeresnem. Másnap egész nap rosszul voltam, megülte a gyomromat a birka.

Kíváncsi voltam, ahogy ígérték, felcsavarozzák-e a jövő héten a napórát. A harmadik napon rápillantottam a helyi napilap online oldalára, a szívritmuszavarom nyomban megszűnt, és gyönyörködtem a napórámban. Név szerint megköszönték nekem, a faluból elszármazott egyetemi tanárnak a szíves ajánlást. El sem hittem, hogy mindez csak egy kiadós ebédnél múlt. Azóta figyelem az eltűnt időt, ahogy a mutató közeledik felém.

PETŐCZ ANDRÁS

Három macska

1. Vár rám

Vár rám a fekete macska,
kissé tétova,
majdnem csacska,
felfal a vörös ajka.

2. Hajnali macska

Settenkedik,
sunnyít hajnalba',
figyeli áldozatát,
látom,
ahogy a kisegér,
ippeg a sarokba ér,
– hiába remél.

3. Eljön

Nézek a macska
ajakra,
eljön, és *hamm!*,
bekapja.

Így múlik tél a
tavaszra.

Szólít, hogy *apró
falatka!*,
vágyait nem is
takarja,

koromfekete
kalapba',
dölyfösen sétál
a macska:

így múlik tél a
tavaszra.

VÖRÖS ISTVÁN

Az üres lakásban

Ha egy üres lakásban? Körbejársz
az eljövendő bútorok között.
Mebámulod kint a sirályt,

bebámul rád, rablót kiált.
Ki itt lakott, elköltözött.
Ha egy üres lakásban körbejársz,

nincs hol leülni, így csak állsz.
Mi zaj van itt? Benned zörög.
Mebámulod kint a sirályt,

a légben járás ritmusát.
Mért van itt mindenhez közöd?
Ha egy üres lakásban körbejársz,

úgy éled meg, mint egy csodát,
hogy hely jut neked más helyek fölött.
Mebámulod kint a sirályt,

az ég szárnytolla egy kicsit zilált,
a kőpadló meg gőzölög.
Ha egy üres lakásban körbejársz,
mebámulod kint a sirályt?

AGÓCS SÁNDOR

Fekete karácsony

Emlékdal 2016-hoz

régóta már önmagát se bírja el –
sötét nyeli a fényt
és védtelen és gyenge itt az ember
ha fentről vár reményt

naponta gyöttri kín s szárad el élve
élete vad panasz
vágyát még a sors se érti s rendre jól
a szívére havaz

sebzett lélekkel nehéz is kiállni
bármilyen ünnepért
a földet markolva kiköp aki már
annyit egyedül élt

amin jár az a föld kerül majd rezgő
fáradt teste fölé
s fekete karácsony löki föl oda
az angyalok közé

Kecskemét, 2018. december 17-23.

FELLINGER KÁROLY

Kihátrálás

árok :
képtelen elinni az esővizet
mezítlábas gondolatom
mint Szent Iván-i tüzet
úgy ugorja át, oda – vissza,
aztán beleesik

...
akár egy felforgató
eretnek

BÍRÓ JÓZSEF

Philippe Soupault ... –, hogy

nyomtalanul eltűnik valamiért
majd váratlanul előkerül
mintha ugyanazzal

:

csupán csak hirtelenében lehet
őszinte szóra bírni
ha megkapja

:

ennek
ellenére

:

választható

BOZÓK FERENC

Kassák Lajos halai és madarai

„A költők mind szegény emberek s kicsit bogarasak is. / Szeretik a magányt, de ha senki nem látja őket, a halakkal és madarakkal társalognak.”

(Balgák megkísértése)

*„Állatok és virágok között élek a határban / néha el-
társalgok velük, mint a testvérekkel / akik könnyíte-
nek az igámon és beillatosítják / körülöttem az unal-
mat és szegénységet.”*

(Béresemer dala).

Kassák Lajos (1887–1967) verseitől az irodalom-
történeti sztereotipizálásoknak engedve és tőlük
becsületszóra elfogadva minden tematizálást, in-
kább várunk hideg konstruktivista szigort vagy
az ilyen-olyan izmusok absztrakt képvilágát,
mint meleg, Francis Jammes (1868–1938) termé-
szetrajongó és áhítatot, harmóniát sugárzó köl-
tészetének szentimentális hangját, és képiségét.
Hogyan hatott volna Kassákra, a „kegyetlenül
megformált” szigorú alkotóra Jammes finom,
gyermeki hangja? Nagymértékben hatott.

*„Ez már az alkonyat gondolom együgyűn / s tovább
megyek a nyulak és varjak nyomán. / Francis Jam-
mes de áldott volt a te életed / s milyen vasláncokkal
körülfűzött az enyém.”*

(Francis Jammes-ra gondolok)

Ha tehát Kassák összes költeményét, mint
végtelen folyamat engedi magán átáramoltat-
ni az olvasó, egyik sztereotípiát dől meg a má-
sik után. Például rácsodálkozunk, hogy van-
nak szép számmal a bőséges szabadverstermés
mellett kötött formájú vagy rímes versek az
életműben, sőt az alkotótól a legszigorúbb for-
mamunkát kikényszerítő szonettek is. A má-
sik varázslatos felismerés, hogy Kassáknak, a
nagy avantgárd költőnek, az összes izmus ha-
zai apostolának, a síkkonstruktivista festőnek
élete és életműve természetesen nem csupa hi-
deg kubizmus vagy konstruktivizmus volt. És
nem is csupa szétszórt „dadaság” vagy álom-
szerű szürrealitás.

K. L. „állatkertje” igen gazdag! Talán egyszer
akad majd egy megszállott irodalmár, aki ezt
a hatalmas kassáki élővilágot lajstromba veszi.
Azaz: nem indokolatlan a „rokoni szál” bogoz-
gatása Kassák és – a szamarakkal, kutyákkal, te-
henekkel, s más élőlényekkel részvétet és testvé-
ri sorsot érző – Francis Jammes között. Én most
csak az igen gyakori madarakra, a szándékoltan
szimbólum-állatokra, és az életműben folyton
visszatérő halakra kívánom felhívni a figyelmet.

Köztudott, hogy Kassák rajongva szerette a
vízi világot:

*„Folyók partjain szeretnék élni napsütésben és a fű-
zek árnyékában.”*

(Tavaszi meditáció).

Az is köztudott, hogy megszállott horgász
és madarász volt. Íme, egy kedves versidézet,
ahol a lakóhelye és kedves közege, a vízpart
együtt jelenik meg:

*„Békásmegyeren / a hasas nagy békák / bürok száron
/ szerelmük bánatát fuvolázzák.”*

(Falum éjszakája)

Két istenített hobbijáról, a galambászásról és a
pecázásról kitűnő önéletrajzi regényében (*Egy
ember élete*) is említést tesz. Nemes Nagy Ág-
nes pedig így ír a Részletek öregkori arcképhez
című visszaemlékezésében: *„Kassákról, a horgász-
ról, nincs személyes emlékem. (...) Egy másik óbudai
horgász-költő szokta volt mesélni, hogy már megint
találkozott Kassákkal a Duna-parton. (...) Mondom,
nem láttam Kassákot horgászni. De sokszor, nagyon
sokszor képzeltem el, amint ott ül a parton – kezében
horgászbot, fején a Kassák-kalap –, és mozdulatlan
makacssággal nézi a hideg, fősvény vizet.”*

K.L. a Duna-parton a horgászbot mellett
ülve szeretett magányosan töprengeni:

*„láttok-e engem, amint a Duna-parton ballagok /
hazafelé Óbudára, horgászbottal a kezemben”*

(Hazafelé a folyóparton)

Gyakran szerepelnek verseiben a különféle, Magyarországon honos, főként a Balatonban vagy a Dunában fellelhető halfajok:

„Még van egy félórám, s várom, hogy a Szerencse Istenasszonya bő kosarából felkínál egy márnát vagy kecsegét.”

(Horgászás közben)

A horgászatra, a madarászatra nem Békásmegyeren kapott rá. Említettem, hogy az Egy ember életében, a gyermekkori élmények közt mindkettőről ír. Egy másik prózai vallomásában, a pozsonyi Irodalmi Szemle (1965) egyik lapszámában, az Emlékezés a szülőföldre című írásában, melyben az érsekújvári gyermekkori világát idézi fel, megállapítja: *„Olykor-olykor felkődlik előttem a Nyitra folyó, ahol pecáznai szoktam, a Berek-erdő, ahol madarásztam.”*

Íme, egy idézethalmaz, melyeket akár folymatában, egymásutánosságában, breviárium-szerűen sem zavaró olvasni. Figyeljük meg, a vízi világnak mily alapos, szakszerű ismerete pulzál ezekben a költeményekben, és a költő milyen gyengéd szeretettel szól a halakról:

„És húzd meg a hálót, te elkeseredett halász / a viselő asszony és az ismeretlenül növekvő gyermek / tiszteletére szűrjük meg ezt az örvénylő, sötét vizet / merítsük ki belőle a szép, hasas pontyokat / a harcsákat, a kövér compókat és a lapos keszegeket.”

(Éjszaka a folyóparton)

„emlékszem a kertek virágaira és a halakra / amin úszkálnak és ragyognak a vizek világában”

(Tavaszi meditáció)

„Halászkok én is, mint társaim mellettem / de nem fogok semmit s félek, végül is felfal az éjszaka / nem képzelés, hogy a füzek máris miattam csüggesztik fejüket / s ahogy hallom, ladikom alatt a nyughatalan víz / sorsom elkövetkező végzetét locsogja.”

(Éjszaka a folyón)

„Ó a tél a tél / ilyenkor vége a harcnak balinok csak harcsák süllők / nem félelmetesek már az óriási döögök. (...) Vidámak és ártatlanok vagyunk mi ahogyan / a Megváltó parányi jegyeihez illik. / Miért pusztítanak hát bennünket hatalmas rokonaink / hálóikkal horgaikkal szigonyaikkal miért az emberek. / Látjuk őket jól a mélyből és nincs menekvés / s hiába kérdezzük senki sem felel.”

(A tó halai)

„Halacskák gyöngyházteste / fénylik a hínárban. / Halászkok hárman eveznek szembe az árral.”

(Cigányok és a veszedelem)

„Tegnap horgomra akadt / jókora rablóhal / domolykó a neve / vad vergődését / a partról egy kislány / hangosan nevette. / A fogoly már a fűben / dobálta magát / majd észrevette / hogy a kislány kineveti / csodálkozón bámultak rá / meredt halszemei.”

(Kis tragédia)

„Gombostűvel / keszeget fogtam / döglött halam / az égre dobtam.”

(Kaláris-majális)

„Csillagok csillagok / halak fémpikkelyei / feleselnek veletek a mélyből.”

(Jelképek)

„Akváriumban élek / mint a vénasszonyok díszhalai / szomorúsággal párosodom / versekben szaporodom.”

(Tintahal)

A galambokért is rajongott. Különleges kedvence volt Tóbiás nevű szárnyasa, akit nagy becsben tartott. Ez a tubi annyira szerette gazdáját, Kassákot, hogy a Dunakanyarban készült fotón a vállán mozdulatlanul ül. (A fényképet Haár Ferenc készítette, 1937-ben.) Kassák fekete rövidnadrágban és trikóban úgy áll a fotográfián, mint egy „aktivista Assisi Szent Ferenc”. Persze, ez a gőgös galamb, aki olyan szabályosan és feszesen ült a tett és a Ma folyóiratok alapítója vállán, mint egy kubista szobor, csak a gazdáját szerette, a vendégekkel szemben nem volt sem békés, sem udvarias. Nemes Nagy Ágnes például megcsípte.

„Volt Kassáknak egy rézszínű galambja. Erős volt, testes, még a szeme is rézszínű. Valami különleges galambtenyésztésből került hozzá, s érezhetőleg nem közönséges pozíciót töltött be a házigazda többi galambja közt. (...) Még leginkább egy rézből kalapált, félabsztrakt szoborra emlékeztetett, amin nincs semmi fölösleges. Mihelyt közelebb léptem hozzá, akkorát csipett a jobb karomba, hogy kivérzett a helye. – Mondtam, hogy ne nyúljon hozzá – mérgeledtél Kassák. (...) Persze, ez volt a legkedvesebb galambja.”

(Nemes Nagy Ágnes: Részletek öregkori arcképhez)

Kassák több verset is írt kedves galambjairól:

„Húsz vörösbronz színű galambom, egyazon nemes törzs / hímjei és nőtényei az udvar keretében / amelyre rózsatők és orgonafák vetnek árnyat.”

(Házam népe)

Megfigyelhető, hogy költészetében az állatvilágból talán a madarak szerepelnek a leggyakrabban, és a madárszimbolika a legerőteljesebb és legszerteágazóbb a Kassák-ouvre-ben. Számos költeményben a madarokról, mint hangulatokat megképező szárnyasokról ír, máskor meg is nevezi a madarakat fajtájuk szerint. Petőfi sasnak nevezte a saját költészetét. Kassáknak egyetlen vagyona van, a költészetének féltve őrzött madara.

„Nem nyitom szét az ujjaimat / egy madár ül a tengeremben / elröpülne. Költészetem ez a madár őrizem / mint egyetlen kincsemet.”

(Az én madaram)

A már idézett Nemes Nagy Ágnes Madár című verse is bevillanhat. A madár, aki vállába gyökereztetni karmait és aki együtt született és együtt pusztul el vele. A bagolyhoz, éjjeli állat lévén, álomszerű, titokzatos, sejtelmes, gyakran lidérces, félelmetes vagy baljós képzetek kötődnek a világlírában. Kassáknál is ilyen lidérces lények a baglyok:

„Baglyas faszüzek kontyán állong a sárga toronyóra”

(Himnusz)

„Bagolyszemű lámpák öngyilkosok lettek a szégyentől.”

(Máglyák énekelnek)

„Egy bagoly szállt ki a torony ablakán / az alvó kis madarakat / rossz álom nyugtalanítja / nagyon nagy körülöttük az éjszaka / és ők védtelenek benne.”

(Holdtölte emberek madarak)

Aztán újra, a már említett kedvencek: a galambok. Olykor a népdalok hangján, galambnak becézi kedvesét, máskor postagalambok jönnek elő, megint máskor a galamb szimbólum transzcendens magasságba emelkedik, a Szentlélek pünkösdi galambját jelöli, és természetesen a galamb, a már közhelyesnek titulált békegalamb szimbólum formájában is feltűnik.

„Galambom, be szép árboc lenne a te pávás derekad / az én süllyedező gerincem mellé!”

(Mondtam egy lánynak)

„Két fehér szárny veri az ablak üvegét / bejönne a madár hogy hírül hozza / szép nyári nap lesz ma / pünkösdi vasárnapja / jólelek fogadd magadba.”

(A galamb ünnepe)

„Volt egyszer egy postagalamb, / csodájára népek jártak, / bronzcsőrében levelet vitt / a szegedi nagymamának.”

(Mese is meg nem is)

„Apáink ha valaha is szóltak a Békéről / csőrében rügyező olajággal fehér galambot láttak szállani / a kék térben a tiszta egek hullámain.”

(Szóljunk a békéről)

„Ne tépd ki galambom csőréből az olajágot / ha közel rombadúlt városunk felé / acélkék szárnyai alatt hozván a magasban / gyógyírt a betegnek, téglát az építéshez”

(Ostrom után)

Édith Piafot, a „szürke kis verebet” nem Kassák nevezte először verébnek, de használta az elnevezést. A „piaf” szó a francia argóban valóban verebet jelent, és ha tudjuk, hogy a sanzon nagyasszonya madárcsontozatú, vézna hölgy volt, aki mindössze 40 kilogrammot nyomott, akkor értjük, miért nevezték így:

„A verébfióka / csodálatosan énekelt. / Nagy szenvedéseit / és elképzelt boldogságát énekelte. Azott madár volt / és fuvola Isten száján.”

(Piaf)

Rimbaudnál egy elszabadult, részeg hajó az elvágyódás szimbóluma, Mallarménál a tengeri szél, Baudelaire-nél szintén madár, az albatrosz, Petőfinél is madár, a „börtönéből szabadult sas lelke”. Kassák így ír a vadludakról:

„Vadludak vonulnak az éjszaka ismeretlen utain / fent a magasban, egészen közel a csillagtalan égre / Csak a hangjukat hallani, amint a különös dalt / dalolják és felkeltik bennünk a vágyat / hogy rugaszkodjunk neki mi is / bontsuk ki szárnyainkat, amik oly rég óta / szunnyadnak a tépelődő lélek mélyén.”

(Nyugtalan órák)

Aztán itt vannak a kakasok. A „kakasos versekben” tetten érhető Kassák, az avantgárd költő.

„A föld szűkölt s a vizek fölkekaskodtak az égig.”
(Kompozíció)

„a kakas pedig aranyspirálisokat kukorékol”
(9. számozott vers)

„Fáklyás taréjjal a tavaszi bánat-kovácsból: Kukuriku!!!”
(Banális motívum)

Az alábbi, gyermekversnek értelmezve, a Nefelejcs antológiába is bekerült:

„Van nekem egy / japánföldi, / vörösszemű / kakasom.
/ Kérték már a / cirkuszosok, / félvilágért / nem adom. /
Elszomszédol, / tökmagot lop, / bosszantja a / zsurigót,
/ hajnalonként / föl a naphoz / pántlikákat / kukorít.”
(Japán kakasom)

A papagájok sem maradhattak ki e színpompás tollasbárból:

„Az idő nyertett akkor azaz papagájosan kinyitotta a szárnyait mondom széttárt vörös kapu”
(A ló meghal, a madarak kirepülnek)

No és „itt van az ősz, itt van újra”:
„Madár rikolt a fán / hallom én és riong árva lelkem.”
(Novemberi este)

A holló mindig is sejtelmes és vészt jósló madár volt, ezt már Edgar Allan Poe előtt is tudtuk. Kassák sem feledkezett meg a varjófélék családjába sorolt gerinchúrosról:

„Egy holló szállt föl a tölgyfa tetejére s kitárt / szárnyaival eltakarta a világot.”
(Azon a napon)

„Fekete hollók viszik hozzájuk üzenetemet / mert csak hollók szállnak e táj felett / részegen a gyalázattól és a vértől.”
(Hollókkal üzenem)

„Mondom: öljön az ellenség / ha ölni jönne kedve. / Károgyon a holló / ha dögöt ehetne!”
(Esti órák)

A szabad vers magyarországi apostola szabályos, kötött verseket is írt. Íme, egy Kassák-szonett utolsó két tercínája, amolyan összefoglalásképpen – a madarakról:

„Ó szíves szavak, szálló madarak,
Szívek és szemek drága fénye!
Szálltok-e lelkem bús kertjébe?

Szálltok-e majd szemért az én portámra?
Vágyak kertjébe hol napos a nyár
S a tömött kalász érkezőkre vár?”

(Madarak)

Fotó: Fazekas Bence

Törzsasztal a világhálón: **kedd esténként (20:45)**

ART Mozi: exkluzív tartalmak, irodalmi csemegék
a műsor történetéből

2019 áprilisától a Kölcsey Televízióban,
és Erdélyben is! (18:30)

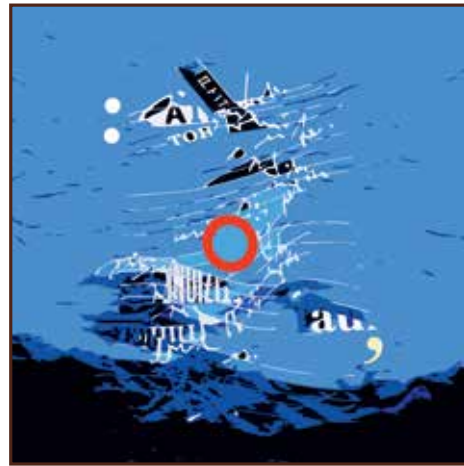

Törzsasztal
Szabó Zoltán Attilával

Fővédnök: Dúzsi Tamás

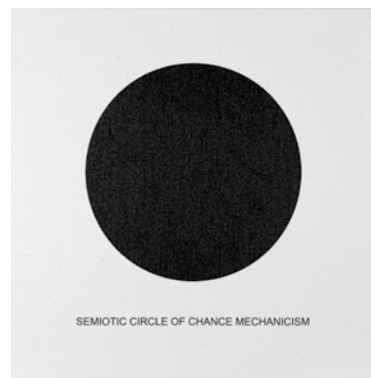
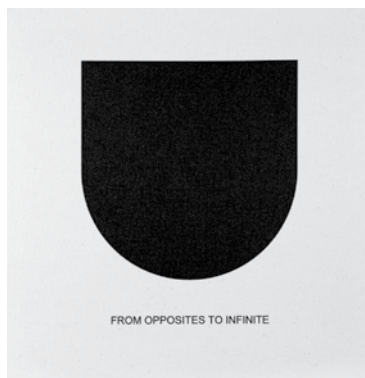
GIOVANNI FONTANA vizuális művei (Tall Ship 2-4.)

Nyugatplusz

A vizuális képsorozat első alkotása címdoldalunkon látható.

■ GIUSEPPE CALANDRIELLO művei

SZKÁROSI ENDRE: Abszti / Amon

TÖRÖK ÁRON

Wikigramma: Horváth Hanna [szerkesztés]

Tartalomjegyzék [elrejtés]

1 Horváth Hanna

1.1 Kezdeti sikerek

1.1.1 Az igazság után

1.1.2 Kritikusai

1.1.3 Eltűnése

Horváth Hanna (sz. Budapest, Magyarország, 1984. július 8.) Budapest romkocsmá életének sűrűn látott figurája, a budapesti bermuda háromszög örök átutazója és a Konyha nevű étterem egyik vélt tulajdonosának gimnáziumi osztálytársa. Szombat délelőttönkénti tejeskávészásait ma már a másnaposság jelenségét újraértelmező – és azt az igazság utáni kor fogalmi körébe emelő – performanszokként tárgyalják mindazok, akik valaha átsétáltak a Dob utcán, a Kisüzemből a Fekete Kutyáig, – vagy vissza. Szabó Zaza (instaköltő, fotós, a Zing-burger bucifelelőse és a Spinóza csaposa 2011 és 2013 között) így emlékszik vissza ezekre a késői reggelekre Filmek és burgerek c. instaversében:

„Ujjatlan pólóban, vászonbugyogóban és papucsban jött a kávézóba.

Azt érezted, hogy az egész világ az ő hálósobája, és az Idő nem más, mint Hanna másnap délelőttje.

Álmos, elnyújtott mozdulatokkal létezett. Megengedte a testének, hogy fáradt legyen. Akár estébe nyúlóan is képes volt viselni ezt a terhet, mi pedig megkönnyebbültünk: nem baj, ha dolgozunk, és nem élünk a pillanatnak, mert Hanna itt limonádézik a kanapén, és helyettünk is szenved.

Lassan megkezdődött az esti műszak, a Bobekben kijött a vacsora menü, és Hanna feltápázkodott, fizetett, és átszaladt szembe egy pesztós tagliatellére.”

Kezdeti sikerek [szerkesztés]

Barátai szerint 2011 tájékán meghúzható egy éles választóvonal, mely Horváth életét két időszakra osztja: arra az időre, mikor még nem viselte azt a „fura, zokniformájú” sapkát, és arra, amikor már igen. Ismertségét a **Központ vs. Telep** néven elhíresült közösségi megmozdulásnak köszönheti. A két, egymással farkasszemet néző sarki kocsmá alapvetően baráti, de szubmozgalmi jelentőségét tekintve azóta többször is újraértelmezett párbaja már a rendezvény másnapján legendává válik. Megfigyelők szerint az este tanulságai messze túlmutattak a rivalizálás olyan alapvető kérdésein, mint hogy melyik kocsmá megnyitásához kellett kevesebb tőketámogatás, vagy hogy melyikük bártuljtánál született meg a forradalmi jelentőségű Bánkitó Fesztivál ötlete. A résztvevők egybehangzó véleménye szerint az este legfontosabb vívmánya a Telep teremtéstörténetének hiánypótló kanonizálása. A korabeli feljegyzések alapos tanulmányozása után a felek végül elfogadták, és blogbejegyzés formájában lefektették, hogy

„...a Telep először csak Legó-embereknek szánt makett formájában létezett. Amikor aztán a kocsmá leendő tulajdonosai a gyerekkorukból megtakarított zsebpénzüket utolsó fillérjeit is elköltötték a vendégeket ábrázoló liliputi bábu csákra, elszomorodtak. Utolsó reményük végett főztek egy szeretetből, lelkesedésből és kreativitásból kevert varázsturmixot, amit a makettre cseppentettek. Másnap döbbenten látták, hogy a makett életnagyságúra nőtt.” (hiányzó forrás)

Bár a bejegyzés tartalmát legtöbben hitelesnek tartják, egyes komentelők kritikai észrevételeket is megfogalmaznak. A később látók és látszódnók néven elhíresült kulturális párbeszéd nyitánya 2013. május 23-án zajlik le Zulu73 és a Telep közösségi oldalának máig ismeretlen adminisztrátora közt:

„Zulu73: Szüleitek pénzén építettetek magatoknak egy játszóteret.

Admin: Így végre van hol karácsonyoznunk.”

Horváthról a [Központ vs. Telep](#) közösségi oldalán jelenik meg az a fotósorozat, melyet – képi effektusai miatt (elmosódó hajnali fények, rózsaszín fénybeverés, minimális mélységélesség) – sokan az évtized második felében készített Telekom reklámok vizuális előfutáraként tartanak számon. A fényképeken Horváth egy padon, törökülésben fogyasztja el cukkini feltétes pizzaszületét – papírtálcáról. A képek virális terjedésében nagy szerepe volt a tartalom egyszeri megismételhetetlenségének, a múltó lényegiség bravúros megörökítésének és a kizárólag szicíliai lisztből készült pizzatésztának. A Telepen tapasztalható jelenségek hitelességét állandó jelleggel megkérdőjelező, a Moméről négyszer, a Filmművészetiről hatszor is visszatútasított [Kisember](#) azonban éppen a pillanat spontaneitását vonja kétségbe a képek alatti comment-szekcióban:

„Kisember: Kurvára beállított.

Admin: És ha az?

Kisember: Okádok tőletek.

Admin: Nem vagy kedves.”

Az örök tamáskodók kapálózása ellenére a Castro étterem epicentrumától számított hat-száz méter sugarú körben az avantgárd erejével terjed el a képekből sugárzó légies életérzés (#padonülő, #dobozbólévős), mely azóta is mágnesként vonzza a környékre a szépségük szégyenétől megszabadulni vágyó bakfisokat.

A közzététel után pár héttel felreppen a szóbeszéd, miszerint [Susan Sontag](#) a fotókat látván a következő megállapításra jutott:

„Egy fotó tulajdonképp mozgóképp.
Csak az idő áll meg.”

Noha e szavak jelentését a szakértők azóta is csak nyomozzák, az idézet bekerült a *Susan Sontag's most famous quotes* című youtube videóba. Későbbi elemzők szerint valószínűtlen, hogy Sontag hozzászóllhatott volna a fényképekhez, hiszen a híres gondolkodó a fotók elkészültekor már kilenc éve halott volt. Mások szerint viszont – ha egy fontos jelenségről fekete-fehér vagy akár csak abba hajló fénykép készül Sonntagot semmi sem akadályozhatja meg abban, hogy hozzáfűzzön valamit. A médiafigyelem Horváthra szegeződik, kedvenc étele hamarosan megjelenik a *Recept* című receptkönyvben, mely Budapest legígéretesebb influenszereinek gasztrofilozófiáját foglalja

családias hangulatú, képes antológiába. Formai trendekkel kapcsolatos véleménye ettől fogva megkerülhetetlen. A Csipesz mosoda egyik art-direktorával készült Soundcloud beszélgetésből kiderül, hogy amikor az egyik jól menő helycsoport egy újonnan nyíló főzelékbárnak kereste a megfelelő tányérformát, a megbeszélés – Horváth távolléte miatt – egyértelműen meddővé vált:

„a tányérokra kellett volna dönteni, de senki nem vállalta a felelősséget, és aztán valahogy elterelődött a szó. A berlini alterpopról ment a duma, meg hogy ki, mikor járt Berlinben utoljára, és hát volt, aki épp akkor készült Berlinbe, volt, aki épp akkor jött meg onnan, de aki épp megjött onnan, az is készült újra menni nemsokára, tehát nem tudták eldönteni, hogy most akkor épp megjöttek-e Berlinből, vagy éppen oda készülnek. Erre a témára aztán rendszeren rácsúsztak, a tányérokra továbbra sem esett szó, de végül abban maradtak, hogy Budapesten létezni igazából olyan, mint a »most jöttem meg Berlinből« és a »most megyek Berlinbe« állapotok között levitálni.”

Az igazság után [szerkesztés]

Apja lelkifurdalását anyagi támogatásra váltva, Horváth 2014 tavaszán felvásárolja az ország összes nagymamájának székét, foteljét és kanapéját, majd megalapítja a Bútor nevű bútorboltot, mely az így szerzett darabokat [nemes-nagy ágnesi értelemben](#) hitelesítve, azaz a „minden amiről a jelenben úgy döntöttünk, hogy a múltban jó volt” mottójú ismeretfelhő biztos kezű letéteményeseként ad tovább a gombamód szaporodó belvárosi kluboknak. Elemzői szerint Horváth zseniális érzékeléssel lovagolja meg a poszt-szocialista országokat jellemző, McDonald's korszak utáni nosztalgizáló értékválságot. Bényei Márk, a Falat Bisztró egykori séfje [„You Love Pörkölt – don't you?”](#) című írásában talál ki a budapesti vendéglátás eme korszakáról:

„Nem számított, hogy bármiféle főzelékről több évtizedes tényként állt rendelkezésre az a tapasztalat, hogy undorító étel. Megváltoztak a dolgok: tartalom kellett mindenbe, nekünk pedig nem volt jobb ötletünk, megfőztük újra a múltat, és azt mondtuk rá, hogy finom. Mindenki hitt nekünk, a poharakra ráírtuk, hogy »pohár«, és mostantól bármit megittak, ami pohárban volt, mindent megettek, ami tányérban, és ebből az álomból aztán semmi sem ébresztette fel őket, pedig már nem csak az ő ujjuk lógott a bilibe, hanem szó szerint a szakácsé is.”

Késői munkásságának elemzői szerint Horváth inkább ösztönös követője, mintsem tudatos alakítója a [post-truth éra](#) valós ismeretek helyett érzelmekre, személyes meggyőződésekre alapozó spekulatív légkörének, sikereinek kulcsa pedig éppen klasszikus műveltségének üdítő hiányában rejlik.

Kritikusai [szerkesztés]

A belvárosi szubkultúra főbb szereplőinek közösségi tevékenységét immár csak távoli monitorokon követő bölcsész beállítottságú, diffúz embermassza 2017 májusában jut el pszichés feldolgozási folyamatának fordulópontjához. A [Reggeli a rakparton](#) és az [Egy üveg borral a várban](#) nevű közösségi mulatságok közös médiafelületén teszik közzé újabb élcelődő megjegyzésüket, mely ismételten célt téveszt:

„Krl76: És erről meséltek majd az unokáitoknak?

Admin: Akár erről is.

Krl76: Bazi nagy hősök vagytok, mondhatom!

Admin: Csak jól éreztük magunkat. Nem próbálok ki egyszer te is?”

Az [Egy üveg borral a Szabadság-hídon 2.0](#) éjszakájának másnapján, a kritikai szempontok megfogalmazásának többszöri kudarca után, vagdalkozó gyűlölködésüket végül a kendőzetlen ön-shaming váltja fel. Kirekesztettségük és izoláltságuk zenitjén megalapítják az „Értsd meg, te nem vagy cool” nevű csoportosulást, mely 2017. május 14-én a következő listát jelenteti meg közösségi oldalán:

„Dolgok, amiket a Telepen zsigerből nyomnak, de te nem vagy rá képes – vagy csak nem áll jól:

Petri Györgyre hasonlítás, nadrág egyik szárának feltűrése, dj-pult mellett álldogálás, mezőkön történő baráti csoportosulás, szörfözés, távolkeletre utazás, távolkeletről beszélgetés, kooperálás, side-projektelés, featuringölés, idénymunka, alkartetoválás, térdzokni-szoknya kombó, ülőpuffban heverés, long-board, hydro-foiling”

Mivel a közösség a megalakulás után egy hónappal csupán nyolc tagot számlál, az alapítók végül felosztatják önmagukat. A sors iróniája, hogy három bezsebelt lájkjával, végül Kisember búcsúüzenete aratja a csoport történetének legnagyobb közösségi sikerét:

„Minap láttam a srácot, aki a Hivatal sörözött takarítja.

Szamuraj sérót viselt, és McBook Airen instázott.

Nem értek semmit. Elfáradtam. Kuttyák vagytok mind.”

Eltűnése [szerkesztés]

Szemtanúk szerint **Horváth Hanna** 2017. január 4-én hosszasan elidőzik az egykori Kirakat bisztró előtt, majd – mintha a helyiséget vitrinnek tekintené – órákon át áll az üvegfal mögött próbababaként. A jelenlévők csak akkor döbbennek rá, hogy nem egy performanszban van részük, amikor Horváth este hat óra tájékán maga alá vizes, és továbbra sem mozdul. Mentabogyótündér, Horváth közeli barátja egy másnapi posztban nyugtatja meg az aggó barátokat:

„Hanna jól van, bár kicsit túlterhelte magát. Jelenleg a Káli-medencében regenerálódik.”

Az incidenst azonban további vitatott esetek követik. 2017. februárjában Horváth betér egy kézműves süteményre Édesemhez. Táskájából kis textilcímkeket vesz elő, rájuk írja a „vendég” szót, majd a vendégek ruhájára tűzi őket. Rögeszmés ragasztgatásba kezd: a cukrászda minden egyes objektumát név szerint kategorizálja és felcímkézi. Mikor az egyik vendég nevetésben tör ki, Horváth megragadja a pillanatot, és tollal az illető arcára írja, hogy „jókedv”. Az eseményekről egy rémült anyuka másnapi Tumblr-bejegyzése ad képet:

„A kisfiam annyira megijedt, hogy elpityeregte magát. Erre ő egy »fájdalom« feliratú címkeket ragasztott az asztalra, oda, ahova a fiam könnye esett. A könnycsepp pedig felszáradt, az asztalon viszont most már két címke is volt: »asztal« és »fájdalom«. Ez a Hanna nevű nő pedig zokogni kezdett, mint egy kisgyermek, és engem kérdezgetett, hogy szerintem akkor most mi az igazság. Megvártam, amíg egy pillanatra hátat fordít, aztán elrohantunk. Szegény lány...”

Horváthot – hús-vér formájában – 2017 áprilisában látják utoljára. Ezen a napon a Konyha nevű étteremben jelenik meg, főzőlapot, lábasokat és hozzávalókat készít elő, majd nekilát elkészíteni nagymamája kedvenc tejbegríz receptjét. Miután elfogyaszt egy adagot, elmeséli az üresen maradt tányérnak az előző napi álmát. Az üzletvezető utólagos beszámolója sze-

rint ebben az álomban Hanna a halálson várta saját kivégzését, fellebbezésért folyamodott, de édesapja inkább lebeszélte a felesleges fáradozásról. Horváth a következő szavakkal hagyta el az éttermet, miközben a mentőautóhoz kísérték:

„A nagyi ott van a tányérban. Azt kérte, hogy meséljek neki valamit.”

2017. augusztus 19-én, egy összehangolt instagram hadművelet keretében még elhitheti ismerőseivel, hogy képes egy időben Berlin szörfözni és Koppenhágában szitanyomó workshopot tartani – ezzel megteremti máig legjelentősebb eszmei hagyatékát, az *emberi szuperpozíció* jelenségét. Horváth utolsó szavai Mentabogyótündér időegyesén olvashatók, 2018. szeptember 4-i dátummal:

„az elmúlások hihetetlen gyors sorozata van.”

Horváth Hannát 2017 szeptemberének végén, egy fotón látták utoljára – a Bambi presszó teraszán, két pohár sör közt, egy pöttyös bögrén *betaggelve*.

Nyugatplusz4.
Pest-budai mozaikok
Szabó Zoltán Attila szerkesztésében

Kerpényi Zoltán Zöld Csaba Blazsóczy Ákos

Talány Akusztik

INFINITE BUDAPEST SPIN

Megrendelhető:
happycaroffice@gmail.com
erefbt@gmail.com

DEBRECZENY GYÖRGY

összetartozás

Thomas Bernhard motívumok felhasználásával

az emberek nem
nem tartoznak össze
csak szét
minden széttartozik

gondoltam a folyosón
ahol szüntelenül össze
akadtam valakivel
vagyis szét

azaz kiakadtam
a vonatfolyosón
ahol a létezés okairól
akartam elmélkedni

aztán az esőben
nagyobb csapat tehenet
pillantottam meg
rátok hasonlítottak

Miske Emő: Számkivetett

CZESŁAV MIŁOSZ

Nem értem

(*Ne rozumiem*)

Tózsér Árpád fordításában

Michenhauz Henryk, királyi lovassági őrmester 1659. február 10-én, Kujanyban feleségül vette Hornék Margarétáját, de az újdonsült férjet közvetlen az esküvő után a szintén a Horn családból való sógora agyonütötte.

A Kiejdany-i Evangélikus-református Lelkészi Hivatal anyakönyvi bejegyzése. Idézi Szymon Konarski a *Lengyelország kálvinista nemessége* című munkájában.

De hisz ez a Kujany közvetlen a szülőfalum, Szetejnie mellett van! (De sokat futottam ott, a Niewiaza folyócska menti úton, mezítláb!) Akkor tehát a Kiejdany-i lelkész lovasszánon jött át Kujanyba (február van!), hogy a fiatalokat összeadja. De miért nem a fiatalok mentek át Kiejdanyba? S kinek a birtoka volt akkor Kujany? Talán azé a bizonyos Michenhauzé? Vagy a Hornoké? Radziwill herceg uralkodása idején hogyan kerülnek ide ezek a keverék nevek? S az a bizonyos Horn hogyan ütötte agyon Michenhauz urat? A közös terített asztalnál, részeg veszekedés közben? Vagy talán féltékenységből, mert vérfertőző szerelmet érzett vérrokona, Margaréta iránt? S hogyan végzett a friss sógorával? Karddal? Tőrrel? Puskával? Vagy talán pisztollyal? S hol temették el a király őfelsége lovassági őrmesterét? S mi történt az özvegyével, Margarétával? Férjhez ment másodszer is? – Minden nappal mélyebbre süllyedek az árnyak világába, immár magam is csak árny vagyok. Évszázadok óta áradnak persze felém, de csak most veszem őket észre, hogy egyre több körülöttem a túlvilági lélek és név, nem úgy, mint fiatal koromban, mikor a néhai népek számára vérem más ritmusa idegen volt. Most, hogy hasonló vagyok hozzájuk, vonzom, idézem őket. A rögös föld, a meztelen talpak emlékeznek az eső utáni utak mély keréknyomaira, a pocsolyákra, emlékeimben látom ott, fenn a parkot, s a Kujany-i uradalom nagy udvarát. Mily sokan vannak a megidézettek, azok, akik itt, ezen a környéken éltek, s ugyanúgy húsból és vérből voltak, mint én, s nem tudták felfogni, hogyan válhat az élet semmivé, a tüdő fújtatója hogyan állhat le. Arra gondolok, elég lenne a Földnek nevezett bolygónk egyetlen darabkája, s az immár csonttalan volt-testekből, életekből olyan láthatatlan tornyot építhetnénk rá, amely az égig érne. Egyszer, egy régi diák estélyen, az asztal mellett gondtalan beszélgetésbe feledkezett. Nevetgélő barátaim társaságában éreztem hasonlót: lélekben hirtelen messzire kerültem tőlük, s a távolból úgy néztem rájuk, mint néhaiakra, mint akik már csak valami távoli időkből, a múltban léteznek.

A fordítás Czesław Miłosz: Wiersze wszystkie (Összegyűjtött versek), Kraków 2011. kiadása alapján készült.

HEKL KRISZTINA

Pókember

vagyok – kiáltja –, nézd! Nézem őt, le sem veszem róla a szemem, bámulom, ahogy beilleszti hosszú ujjait a négyemeletes lakótömb dísz-téglái közé, elrugaszkozik a talajról, és mászni kezd. Kezével fogást keres, bal lábát magasra emeli, és fellép egy csonka tégladarabra, majd jobb lábát emeli, lép, elkap egy ablakpárkányt, felhúzza magát.

Szép a vádlija és a karja, elképesztő, mennyi erő van a benne. Legjobban a négyfejű combizma tetszik, de azt most nem látom, csak reggel mustrálgattam, amikor kerékpárral jött dolgozni. Minden nap ötven kilométert teker. Háttal van nekem, pontosabban alulról figyelem. Oldalazik, talál egy ereszcatornát, két kézzel elkapja, szinte szalad felfelé a falon, számomra felfoghatatlan az egész. Veszélyes sportot űz, nincsen nála kötél, mászófelszerelés, egyszerű póló, rövidnadrág és edzőcipő van rajta. Először azt hittem, ugrat, imponálni akar nekem, két métert bír, és leugrik a falról. Rosszul gondoltam, nem áll meg, az sem tántorítja el, hogy leeshet. Már a második és harmadik emelet közötti keskeny párkányon egyensúlyoz, és onnan kapaszkodik tovább.

– Gyere le! – kiáltom. – A fél utca minket bámul, a végén még ránk hívják a rendőröket!

Elindul lefelé, ugyanolyan kecsesen, mint fel, előttem huppan a talajra, ruganyosan.

– Gyakran szórakozom ilyesmivel, gyerekjáték az egész – mondja.

Tetszik, hogy ilyen kalandba visz bele annak ellenére, hogy csak ebédelni indultunk. Kollégák vagyunk, együtt járunk ebédelni. Rendszerint kijövünk a munkahelyről, és evés után sétálunk egy nagyot. Egyre hosszabbak ezek a kimaradások, legutóbb két és fél óra volt. Aggódtam, hogy benn észreveszik, de ő megnyugtatót.

– Úgysem jár be a főnököd, a pénzt szereti csak, a munkát nem. Jaj, ne parázz folyton! Mi van akkor, ha rájön? Tehet egy szívességet.

Ebédelünk, azután mindenfelé mászkálunk, leülünk a panelházak közötti eldugott zugban a padra, bontunk egy sört, vagy felülünk a játszótéren a mérleghintára. Az ő súlya nagyobb, a magasban kalimpálnak a lábaim, és könyörgök neki, hogy engedjen le.

– Lejöhetsz, ha eláruod, hogy mikor vesztetted el és milyen volt.

Egyik téma követi a másikat, majd a két mondat közötti csendben átölel. Finoman magához szorít.

– Ne félj tőlem, nincs ebben semmi rossz. Csak egy ölelés – mondja. Nem kell beleképzelni semmit, add át magad.

Hisz az energiaáramlásban. Mióta őt ismerem, én is hiszek benne. Az én energiám apró, nyüzsgő pontokból áll, mint a midiklorián a jedi lovagokban, ezt képzelem, és el is mondom neki. Kinevet.

Képzelnék mást is, de megtiltottam magamnak. Nős. Közös kolléganőnk utalt a feleségre a jelenlétemben, mintha csak úgy melleleg hozná szóba.

Kérdezem őt a feleségéről. Abban reménykedem, hogy panaszkodni kezd. Egyáltalán nem panaszkodik, előkap egy fényképet, és csupa kedves dolgot mesél.

– A feleségem kedves, halk szavú és odaadó. Finom teremtés, nem olyan kis vadnyúl, mint te. Ha csak fél füllel hallaná, hogyan káromkodsz néha, biztosan nem lennél számára szimpatikus. Szerelmes vagyok a feleségembe, mondja.

A szerelmes szónál behunyja a szemét. Csaldott vagyok. Nagyon figyelek arra, hogy ő ebből semmit ne vegyen észre. Megtiltom magamnak azt, hogy beleessek. Csak elhatározás kérdése, most még le tudom állítani az érzelmeket. Megfogadom magamban, hogy többé nem megyek vele sehova.

– Csúnyán lebuktál, minden ott van, az arcodra írva – nevet, azután átölel, szorosabban, mint valaha. A gerincoszlopom mentén simogat. – Holnap, munka után elviszlek mászni, ha szeretnéd. Játszós ruhában gyere!

Másnap, mielőtt elindulnánk, a munkahelyi vécében átöltözöm, belenézek a tükörbe, és többször lehülyezem magam.

Hatalmas hátizsákkal készült, abban hozza a több méter mászókötelet és a beülőket. Próbálok megemelni, dög nehéz. Nem megyünk messzire, csak a közeli hegyekbe, ott több olyan szikla van, ahol gyakorolni lehet. A kocsijába ülünk, jól vezet. Sokáig kanyargunk felfelé, most

profilból nézem őt. Egy félreeső helyen leállítja a motort, kiszállunk a kocsiból, és bemegyünk az erdőbe. Egymás mellett állunk, és megfogja a kezem. Folyton azt mondogatja, hogy vessem le az álarccokat, de most először érzem rajta, hogy nem játszik szerepet. Olyan érzésem támad, hogy összetartozunk. Sokkal inkább való hozzám, mint a feleségéhez.

Felszalad a kis ösvényen a szikla tetejére, majd visszajön. Rám adja a beülőt, hogy szokjam, és sorra megmutatja az eszközöket.

– Csavaros karabiner, ilyet már láttál, ugye? Nem baj, majd most fogsz. Testheveder, kantár. A stopcsiga önfékező gép ereszkedéshez, segítségével bármikor megállhatsz. Ha ereszkedni akarsz, a kart lenyomott állapotban kell tartani. Ez itt egy mászó gép, más néven croll.

Pontosan elmagyarázza az eszközök működését. Végig arra koncentrálok, hogy ne keverjem össze a jobb kezem a ballal, megfelelő irányban álljon a kötél, próbálok mindent memorizálni, mégis alig emlékszem valamire.

A mászás és ereszkedés nagyon jól megy, élvezem, és egyáltalán nem félek, pedig korábban tériszonyos voltam. Amikor szüleimmel a harmadik emeletre költöztünk, hónapokig csak a falhoz lapulva mertem közlekedni a konyhánkban, a tizediken lakó unokatestvéreimnél pedig egyenesen halálfélelmem volt.

Mászás után hazavisz, feljön velem az albertbe, teát főzök neki. Lepakcsoljuk a villanyt, gyertyát gyújtunk, a szőnyegen ülünk, és halkán beszélgetünk. Az ölembe fekszik, azt mondja, nagyon jól esik neki, ahogy cirógatom az arcát, a felesége sajnos nem szokta.

– Engedd el magad. Nem kell félni – mondja. – Nem történik semmi rossz, ruhában vagyunk.

Ettől fogva minden héten magával visz. Egyszer a barátját is elhozza. Előre felkészít arra, hogy a barátja nyers modorú, sokan nem kedvelik őt ezért, a nők is menekülnek előle.

– Szabadszájú, nincs benne félelemérzet.

– Szeretem a vakmerő és nyers embereket – felelem.

A barátjának melege van, elnézést kér, és leteti a pólót. Félmeztelenül áll előttem, ugráltatja az izmait, majd megjegyzi, hogy ehhez a sportághoz le kellene fogynom, túl nagy a fenekem.

– Tíz kiló hájlikó van rajtad. Minél kisebb a súlyod, annál kevesebbet kell emelned, királylány.

Tudom, hogy igaza van, mégis utálok érte. Fához kötik a kötelet, és elmondják, mi a fel-

adat. A negatívba hajló szikla pereméről kell lemászni.

– Harminc méter van alattad, nem szabad hibázni. A trükk az, hogy a tested a szikla pereménél vízszintben legyen. Ne nézz le, és akkor nem fogsz félni, engedd a kötelet, hanyatt dőlj be a mélység felett, és amikor jelzek, rúgd el magad a sziklától.

Nem merek teljesen hanyatt dőlni, lenézek, és idejekorán elrúgom magam. Az egyik bokám beakad a perembe, a másik lábam a mélység felett kalimpál. Hiába mondják az utasításokat, tehetetlen vagyok és gyenge, ráadásul nagy a hátsóm. A karom nem elég erős ahhoz, hogy visszahúzzam magam, és a testem egyéb pontja sem elég hajlékony a tornamutatvány kivitelezéséhez. Megfeszítem magam, küzdök és vergődök, mint a pókhálóba akadt rovar.

– Szedjetelek le, légy szíves!

– Neked kell megoldani a helyzetet, királylány. Ne add fel olyan könnyen! Képzeld azt, hogy nincs segítség. Gyerünk, ennyire nem lehetsz gyenge.

Újabb tíz perc elkeseredett próbálkozás után elkap a röhögőgörcs.

– Legalább készítsetek rólam egy fotót, és küldjétek el a főnökömnek – kiabálok.

Negyven perc lógás után már sírni tudnék.

– Na, gyere, szedjük le, hallom fentről. Ezt a szart hoztad? Komolyan mondd? Hazáig meg vissza legalább másfél óra. Nem fogja bírni szerencsétlen.

– Akkor már csak egy megoldás maradt, kihívjuk a tűzoltókat.

– Eszedbe ne jusson!

Ég a combom töve és a derekam. Egyre jobban fáj mindenütt, beállt a hátam, a spárgában lévő, meggyötört lábamról nem beszélve. Már azt sem bánám, ha a tűzoltók, vagy a rendőrök szednék le.

– Van egy ötletem – hallom ismét fentről

– Nem vagy normális! Az életed kockáztatod, Pisti, vedd le azt a kötelet a derekadról.

– Kussolj, ha annyi eszed volt, hogy idehozod! Tudom, mit csinálok. Hahó! Királylány, élsz még? Ha zuhannék, kapj el!

A félmeztelen Pisti mászik értem, most már legalább tudom a nevét. Nem mutatkozott be. Fél kezével a kötélbe kapaszkodik, a másikkal a beakadt lábamat szabadítja ki. Az ereszkedés már könnyen megy, segítség nélkül. Úgy érzem, átszerettem Pistibe.

PÉNTEK GÁBOR

Tükrözések

Az ember nem szívesen cseverészik tudván, hogy néhány perc múlva a torkába vagy a végelébe mászik egy hosszú, fekete, kígyószerű műszer. Kinek ide, kinek oda. Jobb ezen minél előbb túlesni. Több szempontból is.

A sötét kis folyosóból kialakított váróban legalább tizenöten szoronganak. Mindnek azt mondták, „tíz és tizenkettő között”, hát bejöttek kilencre. A tekintetek a talajra vagy a plafonra merednek, egyeseké a semmibe réved. A vizsgálatról és a ráktól való rettegés – no meg a kétnapi koplalás – homályos, lomha filmmé formálja a várakozást. Bár közismert, hogy „nem az érkezési sorrend számít”, de hát ki az isten tudja, hogy itt egyáltalán mi számít? Csak szabadulhatna már az ember! Az ujjak orvosi papírokat gyűrogetnek, és ha néha egy-egy hely felszabadul a fényesre mázolt fapadon, az ülepek szaporán csusszannak közelebb a bejáráthoz, nehogy lemaradjanak, ha egyszer majd szólítják őket.

A folyosó másik végéből oldalirányban egy tágas, világos váró nyílik, még épp hallótávolságban. Ketten csücsülnek egymás mellett a barna, fotelszerű, puha üléseken. Mellettük a hatalmasra nyitott ablakon át betör a májusi napsugár. Az Üllői út zaját egy-egy elrobogó mentő- vagy rendőrautó szirénája nyomja el. A pirospszögás, mosolygós, kerek arcú férfi úgy negyvenöt körüli lehet, egyik kezével élénken gesztikulál. Valamit mesél. Feje teteje csillogóan kopasz, csak kétoldalt és hátul – ez a háta mögötti zöld csempén látszik – akad egy kis borostát utánozó hajacska. Az állán rövid, őszbe forduló szakáll, a tokája közepét sem takarja. Amikor épp nem mutogat, karjait előre domborodó pocakján pihenteti.

A másik így ülve épp ugyanolyan magas. Egészen vékony testalkatú, kétszer beleférne a társába. Húsz-huszonöt éves. Haja kétoldalt kopaszra nyírva, középen nagyjából fél centis, hátra futó, leginkább egy sűrű, finoman kidolgozott perzsaszőnyegre hasonlít. Alig észrevehetően, de már nála is csúszik hátrafelé a homlok. Ádámcsutkjája élénken fel-alá jár. Nevetgél az idősebbik viccein, saját poénjaival spékelteti azokat.

Két férfi araszol most át a várón. Az egyikük – úgy hatvanöt lehet – csont és bőr. Támolyog, a másik a karjánál fogva segíti. Az ücsörgőkben bennszakad az elindított mondat.

– Na, túl vagy rajta? – ráncolja homlokát a fiatalember.

– Ahaaa... – hörög vissza a másik valami rettenetesen rekedt hangon, közben majdnem összeesik.

– Kinn van?

– Jaaa...

Tovább botorkálnak a folyosón.

– Na, szerintem most jössz! – biccent a kopasz, miközben tekintetével követi a homályba veszőket.

– Jó szar lesz – dűnnyögi a másik.

– Az.

– A múltkor megharaptam a kezét.

– Emlékszem.

– Nem akartam.

– Tudom.

– Szar lesz...

– Te csináltad! – löki meg vállával a kövér, hunyorgó szemében együttlérzés csillog.

– Tudom. Túl lehet élni – vonja meg vállát a srác.

– Persze.

– Remélem, nem találja meg...

– A röntgenen ott van...

– Persze, hogy ott van, én... tudom, hogy ott van... Vagy, mondjuk nem tudja kivenni... Szurkolj már te is, hogy ne tudja!

A másik nagyot sóhajt.

– Kerek István! – csattan a nővér hangja a sötét folyosó felől.

Feltápáskodnak, lassan elindulnak a bejárat irányába. Az idősebbik nehezen mozog, a súlya nem engedi. A másik fürgébb lehetne, de szorosán az egyenruhás mellett lépked. Komótosan haladnak a lefagyott lábak, kezek és beutalók között. A kövér pisztolytáskája súrolja a fiú oldalát, a vizsgáló ajtaján beömlő fényben egy pillanatra megcsillan egy bilincs. A pocakos udvariasan előre engedi.

– Foglaljanak helyet! – kínálja őket hellyel a hófehér köpenyes doktornő. Felteszi a szemüvegét, a mobiljára pillant, melyen ez áll: „Kislá-

nyom, kérlek, koncentrálj a vizsgáidra, a bulik, pasik csak azután! Több dobásod nincs, tudod. Imádkozom érted. Szeretlek és szurkolok, anya.” Rányom az „elküld” jelre. Zsebre teszi a telefont, a monitort böngészgeti, majd az összeláncolt férfiak felé fordulva halk, elkéseredett hangon kifakad:

- Kerek úr! Most meg kanál?
- Öö... igen – szivárog csendesen a válasz.
- A múltkor mi is volt? Lássuk csak... egy... kés. Kerek úr! Mondja, miért csinálja?
- Hááát... ööö... – elcsuklik a hangja.

A nő a fiatalember összekulcsolt kezeit figyeli. Aztán közelebb lép, vállára teszi az egyik kezét. Szelíden, lassan, mint aki valamiféle titkot

keres, de kicsit tart is attól, hogy kiderül, kiböki:

- Kerek úr! Mondja, jó ez magának?

Ismét torokköszörülés.

- A... doktornó... öö... ügyes...

A fehér köpenyesből csendesen szakad ki:

- Igen, de mégis, miért?

Hosszú sóhaj.

– Tudja, doktornó... ha műteni kellene, akkor az nagyon király lenne. Ha meg most rögtön kiszedi... az akkor is... az is egy nap. Egy nap itt kint.

Fölnéz. Az orvos hosszasan figyeli a kezeit tördelő srácot. A másik a cipőjét nézi, fején megcsillan a neonlámpa vibráló fénye.

KÉRINGER GÁBOR Kérések

Kinőtt
ünneplő ruhám
ne szakítsd,
csörgőt markoló kezem
ne szorítsd,
ne taníts feledni.
De bevérzett
szemem fehérjén
bujkáló
mosolyt keress
– ha mersz –,
ne is szólj semmit,
csak bólints,
ha látod.
Karcsú
feles poharamba
fényt szuszakolj.

Percecskéink

Túlélés és
tartós mámor között
félúton
feszes cérnaszál.
Rajta egyensúlyoz
az eltévedt idő.
Élőnek látszó
arcok és
halott vágyak lapulnak
az álló mutatók mögött.
Nemlét fordul a szürke hátlaapon.

Megrendelhető:
happycaroffice@gmail.com
erefbt@gmail.com

Hangzó Nyugatplusz

SZABÓ ZOLTÁN ATTILA szerkesztésében

VÖRÖS ISTVÁN

A sietés öröme

Apáca futott el mellettem
a mozgólépcsőn. Jó irány!
Én inkább megdermedtem,

a lépcsővel bár úgyis mentem.
Minden tettünk csak szolgaság.
Apáca futott el mellettem,

helye az Isten rakta rendben
nem tréfaszó, nem formaság.
Én inkább megdermedtem,

mi mozgás is volt egyben.
Még mindig tart az olvadás?
Apáca futott el mellettem,

ebből arra következtettem,
szabad örülni is ma már.
Én inkább megdermedtem,

nem baj, hogy jó fej lettem?
Kirúghatom a létnek oldalát.
Apáca futott el mellettem...
Én inkább megdermedtem.

FELLINGER KÁROLY

Álmomban

hallucináltam :
lekéstem magamról

MISKE EMŐ: Hegygerinc

Lelki zsebtolvaj

Apáca futott el mellettem
a mozgólépcsőn. Jó irány!
Én inkább megrémültem,

lélekben összedőltem.
Mert ellopta a glóriám.
Apáca futott el mellettem,

azért lökött meg picit engem,
hogy ne sejtsem, mit is csinál.
Én inkább megrémültem,

miféle erő van e hölgyben.
Ő is hallja a lét szavát?
Apáca futott el mellettem,

szikrák a lélekvágta csendben,
szabad nem hinni is ma már.
Én inkább megrémültem,

hát angyalkopasz lettem?
Vagy kihúzta létem méregfogát?
Apáca futott el... Mellettem
én inkább megrémültem.

tama
tailor made solutions

www.tamaso.hu

Kis példányszámú könyvek és
újságok gyártásának specialistája

FILIP TAMÁS

Az álomnak szabad utat

Lábamra tekeredik a barlang
szájából érkező enyhe fuvallat,
de gyorsan elenged, nem akar
a földre rántani. Mintha
intelemnek szánta volna,
aki tán nincs is, de valahogy
mégis kifújta onnan.

A levegő kékké áztatja a
reggelt, de ki parancsol a
rozsdának, ne ölje meg a vasat?
És a vasnak, hogy ne ontson vért?
Ki lengeti zászlóként a lelkét,
az álomnak szabad utat ki ad?
És hányat kell ébredni, míg végre
a kertben leszáll az aranymadár?

Itt állok érveimbe zártan
gépek sorfala előtt, mint egy
tanonc. Az idegen mester egy
behemót szürkére mutat,
kiszalad lábam alól a talaj,
míg odalépek és bekapcsolom.
Lehet, hogy engem fog ledarálni –
de egyszer élünk: hagyom.

A pillanat arca

Pilinszky Jánosnak

A fantázia falára vetítve
ismétlik megint. Egyetlen ember
nézi: ez a kedvenc sorozata.

Az elektromos trónon a pillanat
arca áthevül, porózus sziklából
szobrokat farag a gyönyörű kéz.
Szirti sas kering a szakadék felett;
szeretne belevájni egy szűzi nyakba,
marcangolni héroszi máját.

De öröknyár van.

Érik az országalma, és a királynő
jogarával a föld szívére mutat.

ZALABA ZSUZSA

Csendben / Így

kiveszed
de ott marad
hozzáteszed
de nem sarjad fű
nem riasztja el a perceket
várhatsz hát
csak ezt lehet

toronyból küldöd
jeled

s a fű
(lám)
föléd nő

CSONTOS MÁRTA

A semmi sörénye

Várom, mikor újul meg bennem
az anyag, várok egy mozdulatot,
várom, hogy Isten talpa alatt
tudjam még tartani az eget.
Belső parancs szerint végzem
a mindennapi gyakorlatokat,
gerincem virágágyában gyomlálom
a vadhajtásokat és a töviseket.

Már nem vagyok a régi, csontjaimban
valaki folyton cserélgeti a tüzes
cserepeket, s mintha idegen kezek
birtokba vennék testem hasznosítható
maradékát, trükköket vetnek be,
lételem meghosszabbításán fáradoznak,
mégsem érzem a támasz erejét.
A Semmi sörényébe kapaszkodom,
táncolok egyensúlyozva.
Csak az égi madarak szárnya tartja
lábam alatt a peremet.

SZEPESI ZSUZSANNA

Bábként minek...

Harcolunk az elmúlással –
harcolunk a hosszú életért.
Elhisszük, kezünkben
hatékony a fegyver,
és soká tudjuk meg,
mennyit is ért.

Színes, harsogó reklámmal
ígérgetik mindenkinek –
s az élet mivé lesz,
arról nem zengenek:
álarcban létezni
– bábként –, minek?

Bolemant László műve

SAITOS LAJOS

Szemben az árral

(vers és aforizma)

Csontos Mártának

A halak szemben úsznak az árral
elérnek a folyók eredetéhez
forrásához ott partra vetődnek
s vízimadarakká változnak majd
tojást raknak és szárnyas jószágként
visszaszállnak a vizek torkolatához
apró halat esznek mert fáradtak
miközben maguk is hallá lesznek
és úsznak ismét szemben az árral
egy igaz – örök körforgásban...

*

Messzire kell jutnia az embernek,
hogy ölés helyett újra ölelni tudjon.

NAGYGÖRGY ERZSÉBET

Sorsdaráló

Súlyos, csendes, szelíd létezésem végül
bekerült a sorsdaráló legmélyébe,
s millió darabban kereng a Föld körül.
Talán egy ezredév, vagy kettő telhet el,
míg újra összeszedem régi önmagam.

HORVÁTH GÁBOR MIKLÓS

eső

az egész városban még sárgán villognak
a közlekedési lámpák szél fúj zuhog
az újságkihordó szédzsekije alatt
próbálja szárazon tartani a sok hírt
melyek közül a legfontosabb az eső
egy hétig megállás nélkül fog szakadni

most az okostelefonokból sem lehet
választ kapni rá milyen károkat okoz
az irgalmatlan mennyiségű csapadék
kiöntenek a folyók járhatatlanná
válnak az utak a pályaudvarokon
vesztegelnek a vasúti szerelvények

beáznak a tetők templomok iskolák
irodák plázák zárnak be lakóházak
áznak használhatatlanná mindent elmos
a kozmikus mosogatógép nem lesznek
határidők műtéti előjegyzések
mondják idén az érettségi elmarad

JAHODA SÁNDOR

Tanácsstalanság

Tanácsstalan voltam,
ezért megkérdeztem
egy BKK-ellenőrt:
Uram, bocsásson meg,
de nem tudja
véletlenül;
ha a lét
a nemlét álma,
ha a lét véges,
a nemlét pedig végtelen,
akkor véges álom
elmúltával
a végtelenben ébredünk fel?

SZABÓ ZOLTÁN ATTILA: „...vizet áraszt”

CSONTOS MÁRTA

Játék a szimbólumokkal

Az ősi álmodás-történet
üres sivatagba rejtette
a mindent látó szemet,
csak a szent madár fürdött
a sárga porban, s mikor
átrepült vörös szárnyaival
a végtelen forróságon,
s a lobogó napkorongban
lecsendesítette a tüzet.

Én meg ott rekedtem
a kezek barlangjában,
valahol Patagóniában, egy
térképről lecsúszott álom-
világban, a hegyek megtört
geometriájában, – ott állítottam
fel az oltárt, ott fentem meg
a kést a sziklafalon, bemutattam
az égő áldozatot, s néztem, hogy
göngyölik ki szirmaikat a megnőtt
fényben nyújtózó rézvirágok.

Most már szabadfoglalkozású
életművész vagyok, nem zavar
a villámember, s a görög szfinx
találós kérdése, – magam is
szimbólum akarok lenni, nyomot
akarok hagyni a vadászkezek
és a sólyomkarmok között,
helyettesíteni akarom az oltalmazó
amulettet a feldúlt Éden romjain.

Közben a pizskosszürke idő
egyfolytában követ, zavaros a menekülési
útvonal, a meggyengült szerencse
ott zihál mellemen. Már csak egy
végső erőfeszítés kellene, hogy ott
maradhassak az emléklistán fájdalom-
mentesen, égreszegezeten.

BENKŐ VIVIEN CHER

Tavaszi álom

Elmosódik a horizont,
majd előbukkannak a fák,
meglátom a sast,
jég ezer orcáján,
fehér palást mögé bújt,
a leány.

Oroszlánok között táncol,
bottal kezében vezet,
magas hegyeken érti meg,
mivégre él manapság,
szerzetesrend felett,
az Ósforrás.

Távolból figyelem,
lelkünk képe összenőtt,
turul, szarvas és tulipán,
vidéki táj, mint egy mesében,
szent ifjak nem harcolnak,
élni és derülni – ez a szabály.

Várok és várok,
fagyöngy koronámon,
glória fénylik és porlik,
már nem látható karácsony.
Kukorékol a reggel,
jön a tavaszi álom.

KAL PINTÉR MIHÁLY

Atyavilág,

a meg nem támadott védőbeszéde

Végre megkezdődhet a felkészülés a Megváltó érkezésére. De mi van, ha a Megváltó csak nem akar megérkezni? És mi lesz, ha egy nap mégis megérkezik? Kal Pintér Mihály első regénye sodró utazás a Hit Városába, egy feje tetején pörgő, szédítő világba. Arcátlanul őszinte szatíra, amelyen sírva nevetünk és nevetve sírhatunk. (Filippov Gábor)

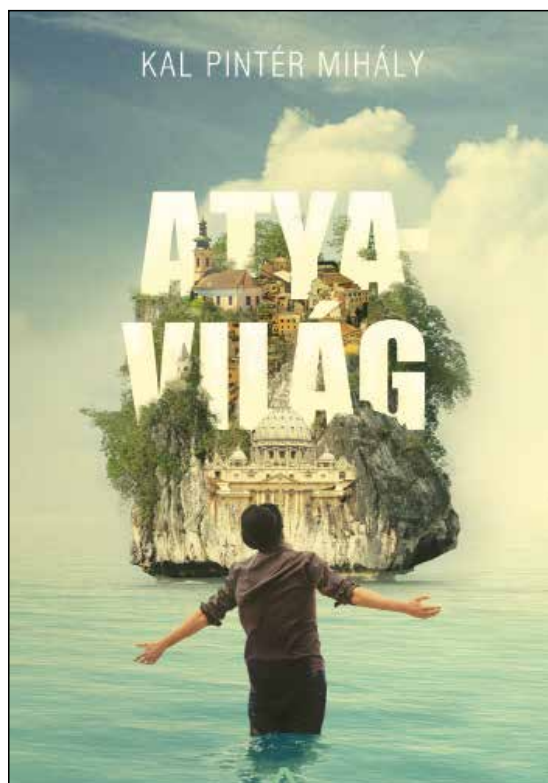
Tisztelt Olvasó(m)! Tisztelt homlokráncoló, „kórushangoló” ítéseim! Esedezem, hogy meghallgassanak, mielőtt méltatlanul elhallgatják, avagy csepülni-csepelni-, esetleg dicsérni/csodálni kezdik regényemet, amely éppen egy olyan korszakban született, amikor az Isten szolgáinak viselt dolgaival van tele a sajtó. Én azonban nem ítélekem...

De ki vagyok én?

Hívó. Gondolkodó. Kérdező. A kislányom születése előtti utolsó hónapokban sokat jártam templomba, ahol kapcsolatam volt Istennel. Nem tudom, hogy lesznek-e még ilyen erős pillanataim. Hitem nem logikus, racionálisan nem levezethető, érzeteken alapul. Így közügyesedik a magánügyem. Teregetek. Ez az ateisták könyve, ahol a hit felett győzedelmeskedik a józan ész?

A hit a józan ész bizonyos szektáin belül veszíti el a jelentőségét. Ezekben a szektákban a józan ész kitünteti önmagát. Persze a hitnek is megvannak a saját szektái, ahol a logikus érvelés jut el a megtapasztalás maximumáig, ez pedig rövidke út. Vajon, ha a hit a tyúk, a józan ész meg a tojás, akkor hogyan oldjuk fel ezt a dilemmát? Vagy hagyjuk meg, hogy kinek a pap, kinek a Robespierre? Szereti a szerző a papokat?

Azokat akartam megismerni, akiket képes voltam szeretni. Hogy kinek ajánlottam volna a könyvet? Egy költő barátomnak, aki két éve elment. És miért nem jeleztem ezt a könyvben? Mert az apja református lelkész volt? Félttem, hogy érzékenyen érintené? Mert gyáva voltam az engedélye nélkül neki ajánlani? Mert nem mertem kimondani, hogy ez az egész azért mégis a hitről szól? Önmagamnak mondtam ellent. Mire fel a gúny?

Onnantól, hogy a nagy tisztességbe belesüppedő páter uram szeméből hiányzik az Isten, engem már véd a gondolat. Ezt a védelmet szeretném élvezni olyan józan, hívó embertársaim és barátaim támogatásával, akiknek ott az Isten a szemükben. Nem nagyképűség, de vagyunk néhányan. Ki is vagyok, és minek is vagyok?

Ha az egyáltalán nem ismert dédapámat nézem, kicsit még orosz is vagyok, de sváb mindenképpen, magyar meg aztán bőven. Egyik oldalon hívók, hát a másik oldalon? Hibám, hogy mindig azzal vitatkozom, akit meg kell győzni. Mindig a fanatikusokkal, meg azokkal, akik biztosak a dolgukban. Mintha a térítés helyett az eltérítés lenne a keresztem...

Nem tudok rajzolni. Soha nem ment. Hány vonallal, milyen tónussal, árnyékolással, nagytáttással, kicsinyítéssel lehet ábrázolni egy világot? Maradnak a betűk. Azok meg ugyanolyan alakúak, ugyanolyan színűek, valamit mégis kezdeni kell velük.

Tisztelt Olvasók, valamint: kedves/tisztelt homlokráncoló, „kórushangoló” ítéseim! Mielőtt véleményezik szerény szellemi teljesítményemet, engedjék meg, hogy kalauzok legyek Papváros Dogmaland Company-ben, az üzemi hitgyárban – egy kísérleti város lelki központjában.

Ahol „...nevetve sírhatunk”.

Atyavilág. Athenaeum Kiadó, 2019.

MORKUSZT TAMÁS

Világvaszon

Vártam a premiért.
 Akkoriban
 nem voltak korlátolt terek.
 Bolygókkal keringőztünk,
 meteorokkal zsonglórködtünk.
 Új mítoszt teremtettünk,
 az idegen civilizációnak:
 csillagporcukorba rajzoltunk,
 képregényeket,
 és varázsigékkel keltettük életre.
 Zavaros örvény lett a múlt.
 Eltűntünk.
 Az időspirál fogságában,
 benyelve a csillagködbe.
 Nézem,
 ahogy felmegy a függöny.
 Ez volt az életem vágatlan,
 rajjongói változata.
 Csak én tapsolok.
 A többiek régen feladták.

SAITOS LAJOS

Érkezési
oldal

Ha ünnepnapon jössz
 el városomba
 mert már az enyém is

hisz' befogadott
 ennem adott
 nevemen szólított...

levett kalappal várlak
 az állomás
 érkezési oldalán

légy türelmes
 vendég elfogadni
 mások szeretetét

s csatlakozz...!

VÁLTSON DIGITÁLISRA!

Olvassa a Nyugat Plusz magazin
 digitális változatát!

your digital media
Dimag
 dimag.hu

interaktív
 tartalmak

folyamatosan
 bővülő kínálat

IPad, PC, OSX
 Android, Win8

FIVE INTERNATIONAL KFT. // UGYFELSZOLGALAT@DIMAG.HU

MOLNÁR JÓZSEF

A síneken (pillanatsfelvételek)

Leváltom a kollégát, aki panaszolja, hogy nem hűt a hűtő, és a menetszabályzó kar lötyög... Zakatolunk az állomáson, tolatunk ide-oda, kettő kocsit kiveszünk, kettőt viszarakunk ugyanabba a szerelvénybe, majd öt km-es sebességgel félreállítunk a Pőre II. vágányra egy fékállító rudazat nélküli kocsit.

A toronyban derékig kilógva felfújít békaként kiabálnak: „elzárjuk az összes vágányt!”

A tolatásvezető szinte már nyugdíjas. A mai az utolsó szolgálata. Vigyázva, mint a hímes tojásra, rákoccanok a vonatra. Most közé megy, összekapcsolja a csavarkapcsot a mozdonyéval. Bajnó nyugodt ember, felismeri a könyveket, olvasni is szokott, utálja a műzenét. Amikor egyszer átsodródottam a Dankó rádióra, rám kiáltott, hogy kapcsoljam ki. Nem próbálom már rábeszélni, hogy maradjon a nyugdíj mellett. Amikor befejezzük a tolatást, csak kezét rázunk.

Amióta bevezették a tabletet, azon jelentkezünk, a szolgálat végét is azon rögzítjük. A „bérszalagot” is meg lehet rajta nézni. Tiszta haszon. Amikor egy vagy több mozdonyt viszünk vizsgálni Szárazvárosba, hogy megnézzék a féklöketet, az áramszedőt, a trafóolaj-szintet, stb., akkor nekünk, mozdonyvezetőknek kell „elősegíteni” a készre jelentést.

Hívom a call centert.

Bediktálom a gép adatait. 66-ot fékez...

Szárazvárosban várnak. A sötétben felvillan a lámpa, magához édesget, „odacsoszogok”. A kapu nyílik, betolnak. A szerelők főnökét látom meg először. Száraz, szikár, mélyen humoros ember. Kezet fogunk. Mindenfelé kialvatlan szemek tekintenek rám. Megbolondultak a gépek, dohog a nagybajuszos. Megnézi a kontrollert, szétszedi körülötte a falat. Viláskulcsot kap elő, meghúzza az anyát. – Így, ni! Előbb-utóbb megint szétesik – kacsint rám.

Kiveszik a hűtőt. Az ezeréves kosz beivódik a ruhájukba, óvatosan elhúzódok, pedig a munka nemesít. Jön egy újabb szerelő, aki a szomszédos diesel-műhelyben szarakodott egy Bobóval. A dízelmozdonynak már rég a

kohóban lenne a helye! Végül eldöntik, reggel leadják a műhelynek a „drótot”, ők majd megrendelik az invertert, amely a hűtő 24 voltjához kell.

Közben elfogy a levegő. Körülnézek a „százéves” műhelyben, ahol már nem fúj át a szél, mint tavaly. Megcsinálták. Befalazták az ablakokat. Kint egyre mélyebbre zuhan a hőmérő, bent álmosan várakoznak a mozdonyok. Szinte mind volt már a kezem alatt. A Szöcskék, mások szerint Csöpik visszaintenek, miközben halkán csorog le torokaikon az olaj.

Nézem a mozdonyom, az áramszedő fel, sercegés is van, de a műszer hibát jelez. Meghalt a primer feszültség. A már drót alá húzott Szöcsit visszatolják a garázsba. „Másikat kapsz!” – vágják hozzám az információt.

– Csak ne azt a huzatost! A múltkor is kilyukasztotta a vesém...

Rádiósokat kell hívni. Várunk. Már a másik mozdonyon ülök. Nyitott szemem mögötti kép az álom kapuja. Nem megyek be rajta. Gondolkodom. A lyukasztó mozdonyra rá se akarok ismerni. Felújították. A festék szépen csillog a két oldalán. A tetejére már nem jutott, de azt úgy sem látni – lentről...

Jól mutatnak az új fényszórók. Szívesen megcirógatnám a bokrok alját hazafelé menet. Ez most csak álom. A Motorola rádiót nem tudják átszerelni. Újabb vasparipát adnak alám. Közben odafagy a kezem a feljáróajtóhoz, szerencsére belül édesen doromboló a meleg. A rádió is jó. Habár az éterbe küldött üzenetre senki se válaszol. „Mit vártál? Éjszaka van...”

Azután meg hirtelen reggel. Az őrhelynél senki. Mi dobjuk a váltót, a bejáró mozdonynyal helyet cserélünk. Az indulásnak akadály van. Mégpedig az előző készre jelentés, amelyen még a dög gép szerepel.

Segít a call center, a régi barát. Ez a vasút, ez egy nagy család. Nincs hozzáférésem, mondja a hölgy. Megfenyegeti a forgalmistát. Az erélyes hangtól működik a rendszer. Vonatadatok kipipálva.

Fél ötkor leszakad a felsővezeték.

GAÁL TIBOR T-Box: Ady 100